

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 12 Vol. III.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS. 23 d. Kovo (March), 1916 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

4 cents per copy

Metas III.

EKSPERTAI SAKO, KAD VOKIEČIŲ VERDUNO ŽYGIS NENUSISEKĖ; JIE NETEKO 250,000

Rusų Persijos kariumenė jau visai arti Mesopotamijos. Did. kun. Nikolajus vėl pradėjo pirmyn ėimą ant Sivas. Holandiečių laivas Tubantia, 15,000 tonų, nuskandintas; vokiečiai meta atsakomybę ant anglų. Vokietijos laivyno ministeris von Tirpitz prašalintas. Rusų ofensyvas Dinaburgo apielinkėje. Austrai laimi ant italų. Kova prasidėjo į šiaurę Saloniki. Vokiečių orlaiviai vėl žudo anglų moteris ir kūdikius.

Karės Bėgis.

Pasibaigus ketvirtai savaitai kovojimo aplink Verduną, vokiečiai netekę 250,000 kareivių ir nužengę tarp 5 ir 7 angl. myl. pirmyn, tapo kuone visai su laikyti ir karės žinovai sako, kad užpuolimas ant Verduno, pasirodė aiškiai nenusisekusių. Prieš šią ataką, francūzų linija ties Verdunu buvo labai įsikūsi į vokiečių linijas — delto buvo pavojinga, nes bile kada galima buvo ją atakuoti iš trijų šonų. Viskas ką vokiečiai padarė beatakuodami Verduno liniją, buvo padaryti ją tiesesnę ir daug lengviau apginama. Jie paėmė tik vieną mažesnę fortą, Douaumont. Visi svarbesni fortai ir pats miestas kaip laikėsi taip ir laikosi.

Francūzai sako, kad vokiečiai galėjo pirmyn nužengti per tas kelias mylias už tai, kad jie staiga atakavo su labai dideliu skaičium kareivių, o francūzų Verduno apielinkėje buvo tik tiek kaip išilgai rešta fronto. Francūzai patėmijo prieš ataką, kad kas nors nepaprasto rengiama šioj vietoj, bet jie manė, kad tai buvo tik kląsta ir kad tikra milžiniška ataka rengiama kur kitur — ant Calais, Nancy ar Amiens. Arba, jie manė, kad vokiečiai gal čionai atakuos su 5-6 korpusais kitur su 9-10 korpusais. Negalėdami žinoti kuo tikrai tikėtis, jie laikė rezervus gatavus bile kur nusiųsti ir laukė. Kaip tik buvo patėmėta, kad vokiečiai vien Verduną atakuoja, ir tai su baisiom įjgom, francūzai greitai traukė rezervus ir artileriją iš kitur ant šios vietos. Tuo tarpu, francūzų kareiviai kurie gynė Verduną, kovojo lyg paskutiniam, nesigailėdami gyvasčių; kuomet buvo priversti trauktis, tai jie traukėsi tik pėda po pėdai, be paliovos šaudami į bangas vokiečių. Ačiu šių kareivių pasiųstam, ir tvirtumui forto Douaumont, kuris laikėsi daug ilgiau negu kas nors tikėjo joga jis laikysis, francūzai pavyko sutraukti savirš 200,000 rezervų apie Verduną, pirmiau negu vokiečiai pasiekė svarbiausias ir pavojingiausias francūzams vietas. Nuo pribu-

vimo francūzų rezervų, vokiečiams pradėjo eitis blogyn. Jie vis atakavo, karščiau neišpasakytai smarkiai ir keturis, penkis kartus ant dienos, ypač ant Le Mort Homme kalno ir ant Vaux kaimo ir forto, vienok neįstengė toliau žymų progresą padaryti.

Vokiečiai atakavo iš visų galimų linkmių; kuomet vienoj vietoj nepasisekė, jie atakavo iš kitur; šen jie įgijo keletą mastų — bet ten jie buvo atstumti keletą mastų. Tuo tarpu jie krito kaip musės, šalnai atėjus. Teisybė, francūzų ir nemaža paguldė galvas arba buvo paimti nelaisvėn. Bet visi žino, kad visuomet, atakuojančių nuostoliai buna didesni negu ginančių. O francūzai, turėdami milijonus sąjungiečių kareivių užpakalyje savės, gali lengviau paaukauti gyvastis savo kareivių negu vokiečiai.

Štai kodėl žinovai mano, kad kaizerio užpuolimas visiškai nenusisekė, netik to, bet jis neapsakomą blėdį padarė vokiečiams nes parodė, kad laikas atėjo, kuomet didžiausi jų besistengimai gali nueiti veltui.

Sakoma, kad vokiečiai ant šio trumpo fronto, buvo sutraukę nuo 1000 iki 2000 kanuolių, kaip kur, kanuolės stovėjo tik 15 pėdų viena nuo kitos; jos retai kur buvo toliau kaip 50 pėdų viena nuo kitos. Francūzai mažiau gal daug mažiau kareivių turėjo bet kiekvieną jų atliko savo užduotį. Po bombardavimo, kaip visada, sekė smarkūs pėstininkų užpuolimai, ir tada, sako karės korespondentai, pažymėtina, kad didžiausiuose susirėmimuose, ne karabinai, bet durtuvai arba ir ilgi peiliai (durkliai) lošė svarbiausią rolę; ir tas šonas, kurio kareiviai buvo drąsesni, miklesni, išlošė.

Ant italų-austrų fronto, tuo tarpu tebeina vis žiauresnė kova, kuri lyg šiol rodos truputį labiau austram sekasi, bent Isonzo upės apielinkėje. Kalnuose, italų alpų pulkam kiek geriau einasi, ir nors sniegas dar vis nenusileido ir kovojimas čionai yra labai pavojingas nuo slenkančių snieginų, italams pavyko užimti kalną tarp 7000 ir 8000 pėdų augščio.

Vokiečiai praneša, kad rusai pradėjo smarkų ofen-

Palaiaymas vėliavos Suvienytose Valstijose.

syvą Dinaburgo ežerų apielinkėse, bet kad šis ofensyvas visiškai nepasisekė. Rusai priešingai praneša, kad jiems čionai taipgi Galicijoj, kuopuikiausiai sekasi.

Azijoje, apie anglų veikimą mažai ką tegirdėti. Bet rusų Persijos kariumenė jau visai arti Mesopotamijos randasi, ir nežilgo pradės ėimą ant Bagdado. Rusų Erzerumo kariumenė, kuri per tulą laiką mažai ką veikė, dabar pradėjo vėl greitai pirmyn eiti link Sivas, turkų svarbiausios drutvietės į vakarus Erzerumo.

Kas link Saloniki, apie kurį per tiek laiko nebuvo nieko girdėti, pranešta, kad kova jau prasidėjo apie 30 myl. į šiaurę nuo to miesto. Pasirodo, kad pastaruoju laiku vokiečių ir bulgarų pulkai užėmė keletą graikų kaimų vietoje, kuri Bulgarija ir Graikija buvo nutarę, turi būti "neutralė juosta." Todėl druti francūzų pulkai juos išvijo iš ten ir dabar priešai jau randasi vėl visai arti viens kito ir artilerijos šaudymasis prasidėjo. Iš įvairių šaltinių pareina vis tankiau gandai, kad Rumunija rengiasi karėn ant sąjungiečių pusės.

Šią savaitę nuskendo keli pasazieriniai bei pirklybos laivai iš užėjimo ant minų arba sutorpedavimo. Ypač svarbu nuskandinimas holandiečių laivo Tubantia, ant kurio radosi keli amerikoniai. Tubantijos oficeriai ir

dauguma pasazierių sako, kad laivą nuskandino submarinas — greičiausiai vokiečių submarinas. Vokiečiai visai užgina tai, sakydami, kad jei submarinas nuskandino tą laivą, tai turėjo būti anglų o ne vokiečių. Vokiečių spauda nuduoda, kad anglai gal tyčiai nuskandino Tubantia, kad įtraukti vokiečių užginą tai, sakydami, submarinai pastaruoju laiku neva jokio prekybinio laivo nuskandino.

VON TIRPITZ PRAŠALINTAS.

Londonas, kovo 15 — Iš Kopenhageno pranešta, kad Admirolas von Tirpitz, Vokietijos laivyno ministeris, prasišalno nuo vietos iš priezasties nesutikimo su kaizeriu. Jo vietą užima Admirolas von Capelle.

AUSTRIJA PASKELBĖ PORTUGALIJAI KARE.

Londonas, kovo 15 — Žinios iš Romos sako, kad Austrija, sekdama pavidžį savo talkininkės paskelbė Portugalijai karę, atšaukė savo ambasadorių iš Lisbono, ir atidavė pasportą Portugalijos ambasadoriui.

NAUJOS MINOS.

Stockholm, (Svedija) kovo 15 — Čionai eina gandai, kad Vokietija planuoja pailsėti dar daug daugiau minų ties įėjimu Baltijos jurių, bijodama, kad anglų karės

laivynas neįsiskverbtų į Baltiją.

APVEIKĖ ARABUS.

Londonas, kovo 15 — Oficialiai paskelbta, kad anglai vėl užėmė prieplauką Solim, ant Tarpžeminių jurių, ties Egipto-Tripoli rubežiaus, kurį jie buvo apleidę praėjo gruodžio mėn. Arabai, kurie gynė miestą, matydami, kad neatsilaikys prieš anglus, išeksplodavo savo amunicijos sandėli. Anglai vienok pagriebė tris kanuoles ir 9 kulkasvaidžius. Anglai vežasi bėgančius arabus su automobiliais, arkliais ir verblūdais.

FRANCIJOS KARĖS MINISTERIS PRASIŠALINO.

Paryžius, kovo 15 — Generolas Juozas Gallieni, Francijos karės ministeris atsisakė nuo augštos vietos kurią jis užėmė iš priezasties nesveikatos. Generolas Charles Roque užėmė jo vietą. Generolas Gallieni labai atsižymėjo pirmuose mėnuose karės begindamas Paryžių. Jo gabus pasiuntinėjimas kareivių į įvairias pozicijas daug pagelbėjo sąjungiečiams sumušti vokiečius ant Marne upės.

RUSAI ARTI MESOPOTAMIJOS.

Petrograd, kovo 15 — Rusų kariumenė Persijoje, perėjus per 50 myl. teritorijos, kur didelės kliūtys ją trukdė, dabar randasi visai arti Mesopotamijos. Jie pe-

rėjo per visus sunkius perėjimus kalnų kurie atskiria Persiją nuo Turkijos, išskyrus vieną, Hanakin perėjimą. Kartą perėję per Hanakin, rusai rasis Mesopotamijoj ir galės užpulti iš užpakalio ant turkų kariumenės kuri gina Bagdadą. Ypač svarbu, kad jie gal paimsi į savo rankas svarbų geležkelį per kurį turkai ties Bagdadu ir Kut-el-Amara apielinkėje gauna proviantus ir amuniciją.

DIDELIS LAIVAS NUSKANDINTAS.

Londonas, kovo 16 — Holland-Lloyd Kompanijos pasazierinis laivas Tubantia tapo nuskandintas apie dvi mylios nuo Holandijos pajūres. Nežinoma ar jis užėjo ant minos ar jį nuskandino submarinas. Tai buvo lai-

vas 15,000 tonų ir turėjo 300 ypatų igulos bei 90 pasazierių, tarp kurių radosi ir amerikiečių. Visi tapo išgelbėti. Tubantia plaukė iš Amsterdamo į Pietinę Ameriką.

ŽIAURUS KOVOJIMAS ANT ITALŲ-AUSTRŲ FRONTO.

Vienna, kovo 16 — Italai vis desperatiškai atakuoja austrų pozicijas ties Triupės. Ant Podgora kalnų, po žiaurių mušių, italams pasitaikė išsiskverbti į austrų pozicijas, bet mušyje kareivio su kareiviu kuris sekė, austrai vėl išvarė italus.

Prieš austrų pozicijas netoli San Martino, kur italai kas nakt atakuoja, guli 1000 nepalaidotų italų kareivių.

FRANCUZAI ATMUSĖ VOKIEČIUS

Paryžius, kovo 16 — Francūzai oficialiai praneša, kad sekant smarkų bombardavimą, vokiečiai pasiuntė labai skaitlingus pulkus pėstininkų atakuoti francūzų pozicijas ant Le Mort Homme kalno. Pranešimas sako, kad vokiečiai pirmyn ėjo kaip bangos, vis smarkyn ir smarkyn, vienok neperlaužė francūzų pozicijų niekur, ir buvo priversti grįžti į Corbeaux mišką. Tada, francūzų artilerija, sukoncentruota ant tos vienos vietos, piovė susigrudusius vokiečius kaip dalge.

Vokiečiai apdrutina savo apkasas į šiaurę Verduno.

KAIZERIUI NESISEKA.

Londonas, kovo 17 — Vokiečiai penkis syk veltui bandė paimti Verduno fortą Vaux. Jie atakavo visom įjgom iš trijų pusių, bet turėjo pasitraukti prieš francūzų kulkasvaidžių kulkas, kurios be pertraukos krito ant artinančių vokiečių kaip kriūša.

Su šiuo nepasekmingu užpuolimu pasibaigia ketvirta savaitė atakos ant Verduno. Per visą tą laiką, vokiečiai neteko arti 200,000 kareivių, o pirmyn nužengė tik tarp 5 ir 7 angl. myl. per frontą 15 myl. ilgio.

Su pagelba 1000 milžiniškų kanuolių, per pirmas 4 dienas, vokiečiai nužengė po mylios ant dienos. Nuo tada, nors vokiečiai tankiai atakavo po keletą sykių ant dienos, jie vis mažiau ir ma-

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
Published by
M. PALTANAVICIA,
at Worcester, Mass.
Every Thursday.
Yearly Subscription:
In United States \$1.50
" " 6 Months 75
To Foreign Countries \$2.00
" " 6 Months \$1.00
Advertising rates on applica-
tion. All communications should
be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
15 Millbury St., Worcester Mass.
4 cents per copy.

"AMERIKOS LIETUVIS"
Leidžia
M. PALTANAVICIA,
Worcester, Mass.
Savaitinis laikraštis
Eina Ketvirtadieniais.
Prenumeratos kaina:
Suvienytose Valst. met. . . \$1.50
pusei metų . . . 75
Apgarsinimų kainos ant už-
klausimo. Antraštas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury St., Worcester, Mass.
Kitose viešpatys. metams \$2.00
pusei metų . . . \$1.00
4 centai už numerį.

žiau nužengė, iki per praei-
tas kelias dienas, jie kuone
visai ant vietos stovi. Jiem
pasisekė užimti tik menkiau-
sį Verduno fortą, Dquau-
mont.

RUSAI UŽIMA MIESTĄ.

Petrograd, kovo 17 Mažo-
joj Azijoje rusai užėmė po-
mušio miestą Mamakhua-
atan, ant Eufrato upės, 90
verstų į vakarus nuo Erze-
rum. Jie paėmė 5 kanuoles ir
45 oficerius bei daugelį ka-
reivių nelaisvėn.

AUSTRAI LAIMI GALICIJOS.

Vienna, kovo 17 — Rusų
atakai netoli Kozlovo ant
Stripa upės buvo atmušti.
Patrolių susirėmimuose ant
Stripa fronto, austrai užė-
mė rusų apkasą, ir paėmė
vėliavą, kulkasvaidį ir 67 ka-
reivių.

**VOKIEČIAI NETEKO
250,000.**

Londonas, kovo 18 — Iš
Paryžius pranešta, į laikraš-
tį Times, kad vokiečių nuos-
toliai ties Verdun dabar sie-
kia 250,000 vyrų, užnuštu,
sužeistų ir pradingusių.

**RUSAI EINA ANT
SIVAS.**

Petrograd, kovo 18 — Po
trijų savaitių pertraukos,
rusų kariumenė už Erzeru-
mo, kuri laukė pasisekimo
veikimų ant Juodųjų jurių ir
Van ežero apilinkėse, kad
sistiprinti savo pozicijas ir
kad nereikėtų bijoti atakos
iš šonų, dabar vėl pradėjo
pirmynėjimą Sivas link.
Turkai mažai priešinosi ru-
sams ir kas dien paimta
daugelis jų nelaisvėn. Nema-
žas skaičius visai pasiduoda.
Oficeriai kurie pasiduoda
sako, kad jiems įspyko vokie-
čių kontroliavimas kariume-
nės.

AUSTRŲ LAIMEJIMAS.

Vienna, kovo 18 — Pra-
nešta, kad austrų pulkas už-
ėmė italų poziciją į šiaurę
Tolmino ant Isonzo fronto.
Austrai paėmė 449 italų, ta-
me tarpe 16 oficerių nelais-
vėn. 3 kulkasvaidžiai ir mi-
nų mėtinti mašina paimta.
Kovojama su artilerija,
minom ir ranka metamom
granatom ant šio fronto.

SUNAIKINO GELŽKELI.

Paryžius, kovo 18 — Nak-
tyje 17-18 kovo, 17 francūzų
orlaivių numetė 40 didelių
bombų ant gelžkelio stoties
ties Conflans ir 14 bombų
ant stoties Metz. Didelis
skaičius eksplozijų buvo pa-
tėmyta ant gelžkelių o
Metzo sotis liepsnojo.

**RUSAI ARTINASI TRE-
BIZONDO.**

Petrograd, kovo 18 — Gau-
ta pranešimai, kad rusų ka-
riumenės avangarda randa-
si tik 20 angl. mylių nuo tur-
kų porto Trebizond.

**ŠARVUOTI AUTOMOBILI
LUI EGIPTE.**

Londonas, kovo 18 — Šar-
vuotų automobilių eskadra
lošė svarbią rolę apgalėjime
sukilusių arabų, kurie turė-
jo tvirtą poziciją ties Sol-
lum. Šie automobiliai
vadovaujant kunigaikščiui
Westminster, žaibo greitu-
mu pasileido į arabų pozici-
ją, nušaudami jų artileris-
tus ir išvaikydami kitus ka-
reivius. Anglai išgelbė-
jo 90 jureivių nuo sudu-
žusių laivų, kurie buvo lai-
komi nelaisvėje arabų.

Dabar žygis prieš sukilu-
sius arabus jau visai pabaig-
tas. Į tris savaites, anglai
užmušė ar paėmė virš pusę
arabų vadovų, paėmė vir-
šiausią turkų vadą, išvaikė
arabus ir nuvijo juos už E-
gipto rubežių, atimdami vi-
są jų artileriją.

**KARĖS LAIVAS NUS-
KENDO.**

Paryžius, kovo 19 — Fran-
cūzų torpėdinių laivų naikinto-
jas laivsa Renaudin tapo
nuskandintas Adriatikos
jurėje prieš submarino.
Tris oficeriai ir 44 ypatų į-
gulos žuvo. Du oficeriai ir
34 įgulos išgelbėta.

Renaudin buvo dar nau-
jas laivas pabudavotas tik
1913 m. Jis buvo 756 tonų.

**LIGONBUTIS LAIVAS
NUSKANDINTAS.**

Berlinas, kovo 19 — Aus-
tro-vengrų ligonbutis laivas
Elektra tapo sutorpeduotas
Adriatikos jurėje sąjungie-
čių submarino. Vienas jurei
vis prigėrė o dvi Raudono-
jo Kryžiaus "nursės" sun-
kiai sužeistos.

Sakoma, kad sąjungiečiai
gerai žinojo, kad Elektra
buvo ligonbutis-laivas, ir
raudonas kryžius buvo aiš-
kiai paženklintas ant jo.

**VOKIEČIŲ ORLAIVIAI
ANGLIJOJ.**

Londonas, kovo 19 — Ke-
turi vokiečių jurių-orlaiviai
aplankė Angliją šiandien.
Jie numetė 48 bombas, ku-
rios užmušė tris vyrus, vie-
ną moterį ir penkis vaikus-
sužeidė 17 vyrų, 5 moteris ir
9 vaikus.

Viena bomba nupuolė ant
kanadiečių linonbučio ir
sugadino budinką bet nieke-
no nesužeidė. Keleta dar-
bininkų namelių visiškai su-
griauta.

Anglų orlaivis vijosi vokie-
čius ir privertė vieną jų or-
laivių nusileisti į jures. Vo-
kietis orlaivininkas kuris
radosi jame, tapo užmuš-
tas.

**RUSAI PRADEDA OFEN-
SYVĄ.**

Londonas, kovo 19 — Iš
Berlino pranešta, kad rusai
pradėjo didelį naują ofensy-
vą Dinaburgo apilinkėje,
tarp Drisviaty ir Norocz e-
žerų. Bet ofensyvas nepasi-
sekė ir vokiečiai atmušė ru-
sus su dideliais nuostoliais.
Suskaitytuota 9270 rusų la-
vonų tik Norocz ežero apie-
linkėje.

**RUSAI NUSKANDINO
LAIVĄ.**

Petrograd, kovo 19 — Ru-
sai praneša, kad Juodojoji
jurėje netoli Bulgarijos pa-
jaurės, jų torpėdiniai laivai
nuskandino garlaivį prikrau-
ta benzino.

**GRAIKAI IŠVIJO BULGA-
RUS.**

Paryžius, kovo 19 — Ži-
nios iš Athenų sako, kad
pulkas bulgarų — ne regu-
liarių kareivių perėjo per
rubežių ties Demir Hissar
bet buvo greitai vėl išvyti
graikų kareivių. Jie paliko
du lavonus savo sėbrų.

Neperseniai visas telegra-
fiskas susinešimas tarp
Graikijos ir Rumunijos bei
centralinių valdybų buvo
pertrauktas užtai, sako Ha-
vas agentūros koresponden-
tas Athenuose, kad bulgarai
nukirto vienas.

**FRANCUZAI NUVIJO
VOKIEČIUS.**

Paryžius, kovo 19 — Fran-
cūzų pulkai užėmė Ilep ir
Mayadat ant Graikijos Ser-
bijos rubežiaus, paskui nu-
vijimą vokiečių pulko į bul-
garų teritoriją. Mušyje
vokiečių ir francūzų nuos-
toliai siekė apie 30 už-
muštų.

Francūzai suareštavo 40
valstiečių už špiegavimą.

RUSAI UŽĖMĖ KAIMUS.

Petrograd, kovo 20 Rusai
praneša kad jie paėmė štur-
mu Velikoie selo, į rytus mie-
stelio Tveretė. Jų pulkai
taipgi užėmė kaimą Zana-
pos ir dalį priešų pozicijos
ties Ostrovliany, po mušio
tarp Ežerų Narocz ir Wiš-
neviski.

Ant Dniestro upės, rusai
taipgi paėmė keletą priešų
apakų ir tiltų.

**VOKIEČIAI ATAKUOJA
IŠ KITOS PUSĖS.**

Londonas, kovo 20 — Vo-
kiečių ataka ant Verduno iš
kitos pusės, kadangi kitur
veikimai sulaukyti, galutinai
atsibuvo. Nauja divizija
vokiečių (apie 20,000 karei-
vių) atakavo francūzų pozi-
ciją ties Melancourt, 12
angl. myl. į šiaur-vakarus
Verduno. Vienoj vietoj, vo-
kiečiam, nors su dideliais
nuostoliais, pasisekė pirmyn
nužengti. Šioj atakoje, vo-
kiečiai vartojo skystą lieps-
ną, kurią laikė nuo laiko, jie
pylė ant francūzų.

**DU NEUTRALIAI LAI-
VAI NUSKANDINTI.**

Londonas, kovo 20 — Nor-
vegų garlaivis Langellie ta-
po nuskandintas. 6 jureivių
išgelbėta. Danų garlaivis
Skodaborg taipgi nuskendo.
3 jureiviai žuvo, 16 išgelbė-
ta.
Anglų laivas Dalhousie
nuskendo ir tik 7 jo jurei-

viai išgelbėta, kiti pradingo.
Manoma, kad submarinas
nuskandino visus šiuos lai-
vus.

**FRANCUZAI UŽĖMĖ
NAUJAS GRAIKŲ
KAIMUS.**

Londonas, kovo 20 — Tvir-
ti francūzų pulkai su lengva
artilserija iš Saloniki, ataka-
vo ir užėmė kaimus Maciko-
vo, Karadagh ir Kozuna,
kurias bulgarų ir teutonų
pulkai buvo užėmę.

Iš priešasties teutonų užė-
jimo ant graikų teritorijos ir
francūzų pirmynėjimo, neu-
tralė rubežiuas juosta, ku-
rią graikų ir bulgarų val-
džios buvo sutvėrę jau
pradingo. Kareiviai cen-
traliųjų valdybų ir są-
jungiečių dabar randasi
vienai prieš kitus, ir artilerij-
jos šaudymasis bei granatų
metimas tebeina apilinkė-
je virš minėtų kaimų, kurie
randasi apie 30 angl. myl. į
šiaurę Saloniki.

65 ORLAIVIAI ATAKOJE.

Londonas, kovo 20 — Es-
kadra 65 sąjungiečių orlai-
vių atakavo jurių orlaivių
stotį ties Zeebrugge, Belgi-
joj, ir stotį ties Houltaed.
Kiekvienas orlaivis turėjo
po 200 svarų bombų. Orlai-
viai padarė daug blėdies visi
sugrįžo saugiai namon.

**RUSAI LAIMI ANT KE-
TURIŲ FRONTŲ.**

Londonas, kovo 21 — Iš
pranešimų rusų, vokiečių ir
austrų, matyt, kad rusai va-
ro pasekmingą užpuolamą-
ją karę ant keturių frontų.
Į pietus Norocz ežero,
rusai privertė vokiečius pa-
sitraukti atgal per keletą
šimtų mastų. Pusiaur keliumi
tarp Dinaburgo ir Vilniaus,
rusai paėmė visą eilę vokie-
čių apkasų. Ties Novo Alex-
androvsk, tik į pietus Dina-
burgo, jie atmušė smarkią
vokiečių kontr-ataką ant po-
zicijų ties Velikoieselo. Gal-
licijoje rusai sumušė austrus
keletoj vietų.

Už Kaukazo fronto, rusai
prisiartinio dar keletą mylių
prie Trebizond, po mušio su
turkais. Persijoje jie užė-
mė Ispahan, senąją Persijos
sostapilę ir dar arčiau Mesopotamijos priejo.

Iš Visur.

**VOKIEČIŲ JURIŲ NU-
STOLIAI DIDŽIAUSI.**

Washington. Suvienytų
Valstijų komercijos depart-
mentas suskaičiuoja, kad
dabartinė karė atėmė nuo
jurių daugiau negu 2000
prekybos laivų, turint išviso
arti 4 milijonus tonų. Vokie-
tija, kurios 600 laivų buvo
nuskandinti pagauti arba su-
laikyti, turėjo didžiausius
nuostolius.

Anglija neteko 500 laivų,
kurių 225 buvo nuskandinti
submarinų. Anglijos talki-
ninkės neteko 167 laivų;
Austrija 80 laivų o Turbija
124.

Neutralių šalių nuostoliai
buvo 736, pagriebtų ir nus-
kandintų laivų, bet didesnė
dalis pagriebtų laivų buvo
sugrauzinti. 92 neutralių
laivų nuskandinti sub-
marinų, 94 minų o 23 buvo

sugadinti submarinų ar la-
minų.

**RUSŲ VIDAUS MINISTE-
RIS PRAŠALINTAS.**

Londonas. Alexei Khovos-
tsoff, Rusijos Vidaus daly-
kų ministeris prasišalino
nuo vietos; Rusijos premie-
ras, p. Sturmer išpildis jo
užduotis, apart savo, kaip
pirmo ministerio užduočių

**SOUKHOMLINOFF BUS
PAŠAUKTAS TEISMAN**

Londonas. Caras Nikalo-
jus sutiko su Ištyrinėjimo
Komisijos nutarimu pašau-
ti generolą Soukhomlinoff,
pirmiau buvusį karės minis-
terį teisman prieš Imperija-
lišką Tarybą. Sonkhomli-
noff yra kaltinamas už ne-
dateklį amunicijos Rusijos
kariumenėje praeitą metą.

**REVOLIUCIJA CHINI-
JOJ.**

Tokio (Japonijoje). Chi-
niečių revoliucionierių va-
dai šiame meste gavo ži-
nią, kad 5,000 kareivių suki-
lo prieš valdžią Chinijoje. Šie
kareiviai prisidėjo prie re-
voliucionierių pulkų ir kar-
tie ketina paimti svarbių Chi-
nijos portą Kanton. Jeigu
tas jiem pavyktų, revoliuci-
jonierių viršiausias vadas,
Dr. Sun Yatson, kuris dabar
randasi Japonijoje, sugrįžtų
Chinijon ir uždėtų nepigrul-
miną valdžią Kantonae.

Revoliucija tebeina neku-
riose Chinijos provincijose
nuo praeito rudenio prieš
dabartinį Chinijos presiden-
tą, Yaun Shi Kai, kuris pa-
skelbė, jog už tulo laiko,
Chinija vėl taps monarchija
ir jis bus jos valdonas.

**RIAUSĖS PIETINĖJE
VOKIETIJOJ.**

Londonas. Neutralis ko-
respondentas neseniai sugrį-
žęs iš Vokietijos į Geneva,
Sveicariją, praneša Londono
laikraščiu "Globe", kad la-
bai didelis neramumas ma-
tosi Pietinėje Vokietijoje —
t. y. Bavarijoj, Alzacijoje-
Lotaringijoje, Westphalijoje
ir Wurtemberge.

Bavarijoj, pasirodo dide-
lis generališkas neužsiganė-
dinimas. Procesijos, kurio-
se dalyvauja tukstančiai vy-
rų ir moterų, maršuoja per
gatves, protestuodami prieš
išsiuntimą vaikinų neturin-
čių 19 metų į karę. Paster-
ruoju laiku, šios procesijos
pavirto į riaušes, kurias nu-
malsinti, reikėjo išsukti
kareivius. Bet kareiviai
atsisakė šaudyti žmones ir
nekurie batalijonai visai
sukilo, taip kad reikėjo nu-
žudyti kelius šimtus karei-
vių, idant sulaukyti sukilimą
nuo prasiplatino.

Alzacijoje-Lotaringijoje, ko-
kia slapta organizacija
gyventojų nuolat gadina
gelžkelius ir trukdo karei-
vių gabenimą. Westphali-
joj tą pat darbą atlieks
darbininkų draugija vado-
vaujant jos organo "Der
Freia-leiter" redaktoriumi.
Šis laikraštis buvo suspen-
duotas, jo redaktorius ir dau-
gelis darbininkų įmesta ka-
lėjiman.

Wurtembergas daugiau
nukentėjo nuo karės negu
kokia kita vokiečių valsty-
bė. Yra atsitikimų kur

moteris neteko 5 sunų ir
vyro. Nėra tos šeimos
kuri nebutų bent kiek nu-
kentėjus. Iš tos priežas-
ties, Wurtembergo moteris
kelia streikas, riaušes, ir
keletą kartų sulaukė truk-
kius, kurie veža jaunus
wurtembergiečius skerdyk-
lon.

Valdžia net išleido palie-
pimą gimnazijų profeso-
riams, kad praneštų apie vi-
sus mokinius kurie turi 16
m. ir daugiau ir delto, tuk-
stančiai vaikų neturinčių
septyniolik metų buvo iš-
plėsti iš namų. Profesoriai
protestavo prieš tai, bet vel-
tui.

**NAUJA RUSŲ PRIE
PLAUKA.**

New York. Rusų portas
Nikolaievsk, ties įtaka Am-
ur upės, Sibirijoje bus atd-
ras 14 d. birželio. Per šį
portą bus daugiausiai im-
portuojama tavorai iš Su-
vienytų Valstijų. Tavorai
bus gabenami iš porto per
Amur upę iki Stretvinsk, iš
kur jie bus pasiūsti į ki-
lo prieš valdžią Chinijoje. Šie
kareiviai prisidėjo prie re-
voliucionierių pulkų ir kar-
tie ketina paimti svarbių Chi-
nijos portą Kanton. Jeigu
tas jiem pavyktų, revoliuci-
jonierių viršiausias vadas,
Dr. Sun Yatson, kuris dabar
randasi Japonijoje, sugrįžtų
Chinijon ir uždėtų nepigrul-
miną valdžią Kantonae.

**BANKA APVOGTA
ŠVEDIJOJ.**

Stockholm. Vagis užmušė
išdininką ir moterį raštini-
kę Arbetarrigen Bankoje ir
pavogė 160,000 karunų.

Iš Amerikos.

UŽMUŠĖ MOTINĄ.

Cambridge, Mass Richard
McCormick, 25 m. amžiaus,
užmušė savo 70 m. amžiaus
motiną įmušdamas jai gal-
vą su kaju. Žmogžudys sa-
ko, kad jis susibarė su moti-
na. Apie 4 mėnesiai atgal
jis buvo palestas iš beprot-
namio ir manoma, kad jis
buvo vėl gavęs galvos st-
mimimą kuomet jis atliko tą
biaurą darbą

**KANALAS BUS TUOJ
ATIDARYTAS.**

Washington. Oficialiai
pranešta, kad Panamos ka-
nalas greičiausiai bus atid-
darytas 15 d. balandžio ir
dideli laivai galės vėl pereiti
per jį. Jau keletą mė-
nesių, kaip kanalas buvo
uždarytas iš priešasties že-
mių nuslinkimo nuo kalnų
ant kranto kanalo. Per tą
laiką visi laivai plaukianti
Ramusiąjį vandenyną turė-
jo keliauti aplinkui Pietinę
Ameriką.

**KADA PRITRUKO IMI-
GRANTŲ.**

Boston, Mass. Dar neper-
seniai iš visų pusių Ameri-
kos pasigirdo dejavimai, kad
per daug imigrantų atvyk-
sta į šią šalį ir atima duoną
nuo ypatų kurie čionai ne-
seniau randasi. Bet kare-
pakilus, ir imigrantų skai-
čiui sumažėjus, pasirodė,
kad ištikrųjų, imigrantai
yra dar labai reikalingi šiai
šaliai. Atsitikimas šiame
mieste tą labai aiškiai paro-
do. Kiek laiko atgal, airė
mergina, Delia Burke atvy-
ko į Ameriką. Ji neturėjo

pinigų ir imigrantų pri-
žiūrėjimo urėdninkai nuta-
rė kad ji turi grįžti atgal.
Jos istorija buvo paskelbta
laikraštyje ir tą pat dieną
510 ypatų aplankė Immigra-
cijos biurą siulydami gerus
namus ir darbą merginai,
kaipo tarnaitė. Tas reiš-
kia, kad tarnaičių dar labai
truksta Amerikoje.

**KETURI KUDIKIAI ŽUVO
UGNYJE.**

Saginaw, Mich. Keturi ku-
dikiai p. ir ponios Paul
Schmidt, jauniausias 18 mė-
nesių, o vyriausias penkių
metų mirtinai sudegė jųjų
name. Motina buvo išėjus
krautuvėn, kuomet gaisras
pakilo.

KALINIAI PABĖGO.

Providence, R. I. Du de-
puty — Šerifai važiavo su
31 kaliniu nuo teismabučio į
pavieto kalėjimą, kuomet
staiga, nekurie nelaisviai už
puolė ant jų, pagriebė vieno
šerifo revolverį ir nušovė jį
o kitą išmetė iš vagono ir
baisiai sumušė. Tada jie
atėmė raktus nuo nušauto
šerifo, atrakino vienas kito
antrankius ir 16 iš jų pabė-
go. Likusie 15 kalinių gel-
bėjo kiek galėdami šerifus ir
tada nuvažiavo kalėjiman.
Nušautas šerifas greičiau-
siai mirs.

Policistai su karabinais
buvo pasiūsti įieškoti pabė-
gėlių ir surado 10 Provi-
dence apilinkėse.

MILZINISKAS GAISRAS.

Paris, Tex. Trisdešimts
bloku pramonės ir rezidenc-
cijų dalies šio miesto tapo
sunaikinti gaisre. Blėdies
padaryta tarp \$2,000,000 ir
\$3,000,000. Ugnis prasidė-
jo iš nežinomos priežasties.
Iš 140 šio miesto pramonės
budinkų, tik 15 išliko. La-
bai daug privatiškų namų
sudegė, ir šimtai, gal tuk-
stančiai žmonių yra bė pa-
stogės. Ugnis prasidėjo
dideliame medvilnio sandė-
lyje.

**NUPUTĖ TRUKI NUO
RĖLIŲ.**

Marion, Ind. Baisi vjesu-
la, kuri aplankė šią apilėn-
kę, nuputė pasazierinį trau-
kinį nuo gelžkelio ir apvertė
jį. Trukis ėjo labai didė-
liu greitumu, ir tapo visai
sudaužytas. Kol kas neži-
nia kiek nelaimių atsibuvo,
nes viesula suardė telegrafo
ir telefono vietas šiame ra-
jone.

AMERIKONAI MEKSIKE.

Washington. Suvienytų
Valstijų kariumenė, suside-
janti iš suvirš 4000 karei-
vių kavalerijos) vadovau-
jant gen. Pershing, smar-
kiai veja Francisco Villa.
Amerikiečiai žengia on-
myn po apie 30 myl. į dieną.
Kartu su jais eina burys
Carranzos kareivių. Villa tr-
rejo pradžia 100 mylių bet
sakoma, kad Carranzos
meksikonai kareiviai žino-
kur jis randasi ir turi jį ap-
supė iš trijų pusių, kuomet
amerikonai artinasi iš šiau-
rės. Carranzos kareiviai
jau turėjo susirėmimą su
Villos plėšikais, bet ame-
rikiečiai dar neišovė nė vie-
ną šuvį.

Apžvalga.

Nepavykus suvienyti mūsų politikos partijas ir nepasisekus tautininkams padaryti bloko nei su socialistais nei "katalikais" kaip šelpimo taip ir politikos klausime, pirmiausia, kaip jau pradeda apsigalvoti, nukentės šelpimo reikalas, o toliau, nėra abejonės, ir mūsų politikos reikalai nukentės nemažiau.

Kad susivienijimas partijų neįvyko neteisinga gal būtų kaltinti mūsų vieną antrą partijų vadą, kurie elgėsi kaip siaurapročiai fanatikai, bet takto, be gilesnio atsižvelgimo į pasekmes, į mūsų tautos labą. Kalčiausia yra mūsų plačioji visuomenė, kuri nesinteresavo viešojo gyvenimo reikalais, nesistengė pažaboti per daug į savo partijas įsitikinusių vadus ir akiai be gilesnio dalykų perkratymų akiai paskui juos sekė. Dabar po truputį pradeda susiprasti. Pasigirsta balsai nors silpni iš socialistų partijos priešingai vadų nuotariui nesivienyti. Yra neuzganėdintų ir "katalikų" partijoje nes iš jų buvo ir gi nemaža tokių kurie nuo širdžiai geidė vienybės. Prieš tautininkų tūlų vadų intrygą bei užkulinią politikavimą pasigirdo ir gi jų pačių žmonių protestai. Nenoroms prisimena d-ro Greičiuno patarimas — rezignuoti, nes veikė priešingai visuomenės noro.

Bet nėra vilties, kad galima būtų atitaisyti mūsų partijų vadų, ar partijinės visuomenės padarytas klaidas. Bergždžias darbas kaltinti vieną ar antrą. Faktas lieka faktas. Klaida padaryta ir pasekmės pradeda apsigalvoti.

Teko mums kalbėtis — su amerikonių veikėju, arti stovinčiu prie sutvorto Bostone amerikonių komiteto Lietuvos aukas rinkti ir kurį įeina Harvardo universiteto profesorius ir šiaip Bostono žymėsiu asmenų, prie kurio sutvėrimo pasidaravęs ir Bagočius. Pranešęs, kad Bostone susitvėręs jau ir antras komitetas aukų rinkimui, jis pabrėžė, jogei lietuviai norėdami turėti pasisekimą turėtų bent šelpime eiti išvien. Jei norima patraukti amerikonus, reikia, anot jo, paliesti juos tvirtai suvienytomis spėkomis, kitaip mes mažai teatsieksime.

Blogai, kuomet mūsų viešame gyvenime užsiviešpatavo vaidai, bet dar blogiau kuomet su savo vaidais mes pradeda lysti prie amerikonių. Nemanymė, kad jie norėtų vaidytis del mūsų ir lysti vieni kitiems už akių del mūsų labo. Mūsų veikėjai tokioiu pasielgimu sukelia vien apatiją juose ir nukentės ant nelaimės, ne mūsų partijos, bet mūsų visa tauta, mūsų nukentėjusieji nuo karės.

Pakol tėsūs sriovių antagonizmas, nėra galima tikėtis, kad panašūs apsigalvoti neatsikartotų. Nė viena sriovė, partija, nenorės

sutikti pavesti amerikonių, aukas kitai partijai ir kiekviena stengsis prieš amerikonių prieti. Lieka tik vienas išėjimas — mūsų veikėjai bandydami tvirti amerikonių komitetus privalo iš anksto informuoti juos apie mūsų partijų pasidalinimą, apie skirtingus fondus ir pabrėžti kuom jie skiriasi, paliekant jiems teisę skirti aukas kam jie panorės, arba rekomenduojant tą fondą kuriam labiausiai prijaucia tas veikėjas. Tokiu budu amerikonių iš anksto žinotų su kuom jie turi reikalą ir nebutų, jokių nesupratimų pradėjus kitoms partijoms veikti.

Amerikonių laikraščiai vėl pradeda rašyti, jogei Europoje įvyksianti santaika greičiau negu kas nors galėjo tikėtis. Ypatinai po parvažiavimų p. Morgano iš Europos pasklydo paskalos Wall Street'e, amerikonių pinigų centre, buk Europos karė užsibaigianti į 90 dienų.

Lyg šiol buvo vien abejonė apie Verduno mušio pasekmes, bet dabar pasirodžius kad vokiečiai negalės laimėti ties Verdun, jie privertė busią taikintis. Tvirtinimai apie taiką remiama prieg tam dar tuom, kad pagal paskutinius pranešimus Vokietijai truksta pinigų ir grėsiantis badas. Turka sumušti rusų, atsidurę taip blogame padėjime, jogei nori taikintis su sąjungiečiais kad ir atskyrat nuo Vokietijos. Taip pat Vengrija norinti atsiskirti nuo sąjungiečių. Rumania galutinai nusprendė stoti sąjungiečių pusėn. Priešaišcia prasišalinimo Von Tirpitzo esą nepasisekė vokiečių naujų submarinų, kurios pastarame laike turėjusios daug nuostolių. Taip, kad iš viso to išvedama jogei Vokietijai nelieka nieko kito kaip tik prašyti taikos.

Kiek visame tame vra tiesos sunku pasakyti. Tiek kartų buvo rašoma, kad vokiečiai turės prašyti taikos, o jie kaip kariauja taip kariauja ir vis kartas nuo karto dar smarkiau puolasi ant sąjungiečių. Prisieina to dėl abejotgi ir šį kartą, kad vokiečiai galėtų buti taip jau labai nusilpnėję, juk sąjungiečiai nelaimėjo dar paskutiniiais laikais nė vieno svarbaus mušio.

Šią savaitę tapo paskelbta, jogei lietuvių dienraštis "Katalikas" vėl tapsiąs sąvaitiniu laikraščiu.

Gaila, kad lietuvių visuomenė, ypatinai katalikiškoji, nesistengė palaikyti vienintėlį rimtą grynai katalikišką dienraštį, kuris daug prisidėjo prie palaikymo lygsvaros ir taktiškumo katalikų viešame gyvenime ir kuris ne vien žodžiais, bet visu savo krypsniu bandė palaikyti tikrus krikščionizmo principus.

Suskaitliuota, kad nuostoliai žemdirbystei šioj šalyje nuo vabalų ir žiurkių bei pelių, kas met siekia 10 milijonų dol.

Mano Kelionė į Ameriką

(Tąsa)

KARĖS ŽENKLAI.

Visu keliu nuo Smolensko iki Maskvai teko matyti daug tokių atsitikimų, kaip į vagoną staiga įslinkdavo kareivis ir rangosi po suolu, po daiktų kruva. Įeina aficeris apžiūri pasuolės, daiktus ir ištraukia iš po jų nusigandusį kareivį. Tuojau atima iš tokio nnelaimingojo kepurė, o patį paduoda kareiviui, tokiam pat kaip tas pats "pabėgėlis" sergėti. Aficeris palieka juodu ir nueina sau, o tuodu pasilikusiu svarsto savo padėjimą. Pagautasis sako:

— Matai, surado tas šuo (ir nusikolija rusų papratimu).

— Kur tu čia iš jų išsisuksi? sako sergėtojas. Aš ir pats mieliai smukčiau namo, bet ką tu žmogus padarysi, kad visas kelias apstatytas! Ir pradeda abudu vienas kitam goustis, kaip atitraukė juodu "niemcas" nuo darbo, nuo šeimynos... Stačiai: juokinga ir verksminga darosi matant kaip tas pats darbo žmogus su tokiais pačiais reikalais, padaroma vienas antro priešu, viršininku. Juk, rodos, ko tai jiedu abudu negalėtų susitarti ir pametę abudu pabėgti. Bet ne — ir veltui tai darytų. Ateitų kiti tokie pat žmonės su tokiais pat reikalais suimtu pabėgusiu ir nuvartytu vėl į ten, iš kur pabėgė. Karė įtaisė tokį užburta ratą, kad iš jo niekaip neišsisuksi. Patįs, žmones save prižiūri, priverčia, varo vienas kitą, kaip tie kykliai. Suprantama delko ir kariaujančiųjų pusių kariuomenės negali mesti ginklų ir susitaikinti tarpusaves. Mat, yra galybė, kuri priverčia tuos pačius žmones buti vienas antro priešininkais, engejais.

Visose stotyse pastatyta karės valdžios komendantai, jie turi žiūrėti, kad kelias būtų visuomet liuosas kariuomenei ir jos reikmenėms vežti. Pro šalį mūsų traukinio dažnai prabėga traukiniai su prekiniais vagonais, ant kurių nupiešta sprogtancioji bomba, tai traukiniai su šoviniais ir amunicija kariuomenei. Kartais nuo karto pro šalį pračina traukiniai su belaisviais — daugiausiai pilkais austrais. Juos gabenama į Sibirą. Kartais su mūsų kareiviais.

Tai juos veža iš Rusijos vidaus į vakarų pusę, — į skerstuves. Iš langų jie mosuoja mūsų traukiniui su skerpaitėmis, su rankomis, kartais rėkia "ura!" Bet tai nėra tas linksmas, galingas, gyvas "ura," kokis buvo girdėti karės pradžioje. Tai tik taip sau riksmas žmonių, norinčiųjų parodyti, kad jie drąsus, smarkuoliai, o gal kartais ir neturinčiųjų ir neišgalvojančiųjų kitą ką veikti, kaip tik šaukti "ura!" Tarsi, ore just buvo, kad tie žmones patys savimi netiki, jie bijo savo likimo, žino, kad tas "niemcas"

stiprus, kaip muras, daug rusų bangų sudužo begriuvant ant to muro, ir dar daugiau suduž... Bet jie ramino save savo šauksmu, savo juokais kaip nuteistasis prasiakaltėlis, kad ramina save, žinodamas, kad jau nesugrąžinsi nusprendimo ir bausmės neišvengsi.

Paslapta tam pačiam traukinij girdi činčenantis žmones... Tai kalbama apie mūsų nepasisekumus, apie trukumus ginklų, geležinkelų, vagonų, apie trukumą gerų vedėjų. Girdėti kaltinant biurokratiją — ministerius ir didikus perdaug dilemame susinešime su vokiečiais, išdavystėje. Sakoma, kad net pats caras nelabai baidas vokiečių, o carienė turi susiorganizavusi visą vokiečių šnipų armiją ir pranešanti viską vokiečiams. Ir esą visur esama vokiečių šnipų — visur vokiečiai dar tebeužėmę valdininkų vietas. Esą, kad ne Nikolaj Nikolajevičius, tai seniai visa Rusija būtų vokiečių rankose, tik jis vienas esąs žiūri rusų reikalų, ir čia pat prisimenama, kaip jis pakoręs jen. Miasojedovą, kaip norėjęs susaudyti Renenkampfa, kad tas padavęs vokiečiams Rytų Prusuose ir nelaisvę du korpusu kariuomenės. Esą Nikolaj Nikolajevičiui turėtų prigulėti ir karuna... Kalbama ir apie tai, kad po karės rusų liaudis atmonys visiers "vokiečiams" ir nušlous juos, kaippo nebuvus...

Traukiniuose netruksta ir šnipų, bet juos Rusijoje tuojau gali pažinti iš jų užsmaugtu kepurių, sukistų į kišenius rankų, neturėjimo ką veikti, tykojimo pro pečių kur ką nuklausyti. Vienas tokių paukščių prisėda ir prie manęs. Kur važiuoji, iš kur, kokio užsiėmimo — pradeda klausinėti. Aš atsakau jam. Mano atsakymai, matyti, nuramina jį, kad aš ne vokiečių šnipas; bet jis stabtelia valandėlę ir pradeda apie politiką šnekėti, apie valdžią, apie netvarkas, apie žydus. Aš dažniausiai atsakau tik taip ar ne. Jis, matydamas, nesileidžiant mane į kalbas, pasitraukia nuo manęs šalin...

Kelionė baisiai užsitiesia. Pastaruoju laiku važiuojant iš Vilniaus į Maskvą įeina pusanteros paros, dabar vėniais ir praleidžiamė pro šalį karės ir sužeistųjų traukinius į vieną ir antrą galą. Iš nuobodumo nežinau nei ką veikti. Nusibodo ir kalbos, nusibodo ir laikraštį ir knygas skaityti, nusibodo vartiotis ant plikų suolų, tarp daiktų kalnų. Kažin kaip butų ir su pramitimu, kad tai važiuotum ne Rusijoje? O čia gerai — išlipai stotyje pasipirka ko kandamo ir gali gyventi. Tiesa, dabar užmoki trilinkai — už bandelę pyrago 10-15 kap. už dešros svara 90 kap.-1 rub. Gerai, kad gauni dovanai "kipiatoko" virinto vandens arbatai...

Mūsų traukinys šiaip bei taip juda. Artinamėsi prie Maskvos. Šitai Možaisko miestas 60 varstų su vir-

šum nuo Maskvos. Tai ligi šitos vietos kadaise, Vytavai laikuose, siekė Lietuvos ribos... Bet koks likimo pasityčiojimas... Tie žmonės, kurie tuomet tesudarė mažas viešpatystes, nuolatos besivaidijantias tarpusaves, kurios negalėjo nusikratyti totorių jungo, dabar yra toli, toli į mūsų žemę nu-

kėlę savo valstybės ribas ir net taikstotisi mus prartyti — už tai, kad kadaise mes ją neprarįjome...

Dar kiek paeina traukinys ir vagonuose prasideda rengimasis, rišimasis ryšulių. Tai privažiuojame prie Maskvos!

(Toliaus Bus)

Lietuvių Memorandumas.

Kongresinei Komisijai Užrubežinių Reikalų, Washington, D. C. Gerbiamieji!

Mes, delegatai organizacijų: SLA., LAF., ALTS., SLRKA. ir Tarptautinės Lietuvos del Teisų ir Laisvės, turime už garbę įteikti čion sutrauką minčių, kodėl S. V. kongresas ir senatas turėtų perleisti rezoliucijas prieš Lietuvos ir Latvių tautai ir įsteigimui jų nepriklausingos valstybės:

1. Suvalstijose gyvena 700,000 Lietuvių ir 50,000 Latvių, abeji artimi giminaičiai savo kilmėj, ir kalbanti kalba, skirtą nuo visų kitų Europos kalbų. Dauguma yra piliečiai priglaidusios juos šalies ir įtiki demokratiškus principus. Mūsų gimnaziškai, taipgi mylinči demokratybėje, esti persekiojami ir ištaunami per Vokiečių ir Maskolių valdžias. Kaip piliečiai demokratiškos principų mums rupi gerovė mūsų gentainių.

2. Valdžia ir gyventojai S. V. gaviai interesavosi žydais, kada juos kaip tautą persekiojo Rumanijoje, Rusijoje ir t.t. nemažiaus kaip ir armėnais. Kentėjimai Lietuvos ir Latvių taip pat turėtų užsipelnyti sąjauos priglaidusios šalies.

3. Suvalstijos atliuosavo Kubą, ir yra lukestis, kad į keletą metų taipgi Filipiniečiams pasidžiaugs savo laisve. Ar gi Lietuviai mažiaus verti butų užtari mo Suvalstijų valdžios savo kovoje už laisvę?

4. Mūsų pratėviai yra kovoję už laisvę Suvalstijų. Visi pamena Lietuvii Kasčiūšką. Mažiaus žinomi žmonės dalyvavo civilėje karėje ir karėje prieš Ispaniją; daugelis mūsų brolių dar iš šiandien kareiviauja Suvalstijų armijoje. Mes visi esame lygiškie šalies vėliavai. Ar gi S. Valstijų valdžia nėra moraliai vertinama gelbėti mūsų brolius ir seserims, besistengiantiems įgyti laisvę ir sugrąžinti progą del intelektualio, ekonominio, moralio ir politiško išsiplėtojmo?

5. Vienos kongresas 1815 m. užgręžė padalinimą mūsų tautos tarp Prusijos ir Rusijos, vienok rezervuodamas visas tiesas, kokias mūsų tauta turėjo prieš taji kongresą. Tačiau Lietuviai Ryt-Prusiuose neturi mokyklų, kur jie galėtų mokintis savo kalba literatūrą ir istoriją, Rosijoje gi nuo 1864-1904 m. jiems buvo uždrausta spausdinti net maldakninge, o Vilniaus universitete kaip buvo, taip ir pasilikio uždaryta. Begėdinga

represijų sistema tęsėsi beveik iki šiai dienai. Ar gi nutarimai Vilniaus kongreso tai tik popiergaliai, kuriais mes neturime rupintis?

6. Lietuvių ir Latvių tauta gyvena kruvoje daugiau, negu 2000 metų pakraštyje Baltijos jūros. Jų nepriklausoma valstybė turėtų net mažiaus 8.000.000 gyventojų. Nors gyvena po prievartą, vienok sulyg konsulariškų pranešimų 1913 m. jie eksportavo pardavinių vertės 400 milijonų rublių metams, o namie išdarbystė vertinama buvo ant 4 milijardų rublių. Jeigu tauta įgytų laisvę, kokia skaiti ateitis atsidarytų pirklybai, kada išsiplėtotų naminė pramonė, kada taptų panaudota vandeninė spēka didžiųjų upių (Nemuno, Ventos, Dauguvos) ir daugybė kitų prigimtųjų turtų, kada pagerėtų užjūriniai susinešimai ir t.t. Tai visai pašalina abejonės, buk tauta neigalėsianti gyventi kaipo savistovi vienuotė.

7. Kada pasitaikė progą, Lietuvii ir Latvių tauta apreiškė gabumus augšto dvasios išsiplėtojimo, N. Kopernikas, Em. Kantas, A. Micevičius, Kasčiūška ir šimtai kitų tai atrodė yra praturtų užsipelnyti sąjauos priglaidusios šalies. Mūsų vaikai Suvalstijų viešose mokyklose, — sulyg tikriausių visokių mokytojų — esti pirmutiniai tarp mokinių; pramonėje Lietuviai užima vietas didelės atsakomybės, o kaipo darbininkai jie esti uoliai pajieskomi delei sugabumo, darbštumo ir t.t. Su išliuosavimu tautos ir su palengviniu apsišvietimo galima drasiai tikėtis, kad tauta neišsigims, bet žengs didesnius žingsnius pažangume. Net po didžiausia priepaude Maskolijoje, kada emė sviesti aušrelė laisvės, Lietuviai įsteigė, nuo 1905 m. apie 50 laikraščių, Mokslo Draugiją. Dailės Draugija, keletą bankų, daugelį ukės ir pirklybos draugijų, fabrikus, daugiau negu 400 prastųjų ir keletą augštesnių mokyklų (be valdžios prigebėjimo) ir t.t.

8. Mūsų konstitucija suteikia apgynimą gyvasties, laisvės ir savasties, ir padrasina piliečius įieškoties laisvės. Tarptautinėje kalboje tai ženklina, kad tautos ir nviijos, kurios juk susideda iš žmonių maž daug priemoningai sugrupuotų, turi tieką GYVENTI, buti NEPRIKLUSMINGOMIS ir KONTROLIUOTI SAVO ŠALĮ, sulyg geriausio tautos sugėžėjimo, be įsikšimo iš pašalies. Žmogaus tiesos tapo pripažintos per įvilizuotąjį svieta, bet tiesos tautų, už-

imančių savo etnografišką teritoriją, pasilikio užslopintos. Už tat pareiga yra demokratiškų valdžių, ypačiai gi Suvalstijose, apskelbti principą, tiesų tokioms tautoms ir tautelėms, kad įvyktų patenkanti santaika ant svieta ir kad užbėgta butų užsiliepsnojimui karių ateityje.

Pr. Živatkauskas,
J. Šliupas,
R. Karuža,
P. S. Vilmontas,
Dr. A. Bacevičius,
J. S. Vasiliauskas,
Dr. J. A. Skladauskas,
Jurgis Kazakevičius.

SAKO NEGALIMA PAGAUTI VILLĄ.

Tulas J. B. Maling iš Denver, kuris turi dideles kasyklas Meksike ir gerai pažysta tą šalį ir jos gyvenotojus sako, kad generolas Funston "taip greitai pagaus kovo mėnesio vėjus kaip Francisco Villą." "Villos kareiviai," sako jis toliau, "gali gyventi turėdami tik po blėtą šebelbony per dieną; jų arkliai gali pramisti ant kaktusų (spiegluotas augmenas Meksike). Villa pabėgė į kalnus ir kartą tenai disavgavę, jis neturi nieko bijotis.

"Columbus, N. M., miestukas ant kurio Villa užpuolė, yra kaip tik į šiaurę Rio Grande upės. Perėjus per tą upę, randi plotį žemės gana lygų. Greitai vydamiesi, amerikonių gal butų galėję pagauti Villą. Bet už šio plotio, tuoj prasideda kalneliai, griovos, revai, kloniai ir t.t. — labai nelygi žemė, kuri, kuok tolyn į pietus eini, to šioruktėsnė atrodo. Vieton kalnelių, randi didelius kalnus, labai gilius revus, apaugusius visokiais augmenais, ir duodančius puikių puikiausias vietų pasekmingai pasislėpti, ypač tam, kuris, kaip Villa, gerai pažysta šalį. Išskyrus siaurus tarpus žemės ties pajure, visas Meksiko yra taip kalnuotas.

"Išsiuntimas Funstuno pagauti Villą yra panašus į išsiuntimą 8,000 vilkšunių pagauti 3 milijonus taksučių (mažų sunyčių). Meksiko turi 15 milijonų žmonių kurie visi baisiai neapkenčia amerikonus, ir kurių didžiūma, nors ir nepritardami Villai, visgi velyk jam pagelbės negu amerikonom.

"Jei amerikonių nori pagauti Villą ir galutinai įvesti tvarka Meksikon, jie turi buti pasiryžę aukauti milijonus dolierių ir tukstančius gyvasčių."

Tarp titulų kuriuos Turkiijos sultonas turi, randasi: Sultonas sultonų, karalius karalių, Dalintojas karunų pasaulės valdonam, Imperatorius ir Valdytojas dviejų jurių ir Šešėlis Dievo ant žemės.

Francuzų žuvų pardavėjai bando sušaldyti gyvas žuvis šmotuose ledo, del persiuntimo į vietas toli nuo jurių. Sakoma, kad pamaužis išstarpinus ledą, žuvis vėl atgija, ir galima jas gyvas — delto tikrai šviežias — pardavinėti.

PO MEDZIU.

Gerbiamieji:—

Šiandien mes praleisime valandėlę laiko pasikalbėdami apie mūsų kasdieninį gyvenimą, apie mūsų budą.

Daug kartų jau mes kalbėjome, kad įvairios negerovės pasaulyje paeina nuo mūsų pačių. Mūsų gyvendami tokia pobūdyje, kaip dabartinis mūsų gyvenimas, labai daug blogo sau darome ir nematome kenčiame. Mus kankina labiausiai tamsybė, mūsų užsitvėrimas, mes patys, kad pas mus niekas neprieitų, niekas nepakalbėtų, niekas nepasakytų ko naujo, nes kam tai mums reikia to visko, kaip žmogus pamislina: dirbi sau, gyveni sau, žinai kelią į fabriką, ir darbą šiaip taip atlieki, daugiau nieko nė nereik, pavalei, išsimiegotai, dar išsigėrei, kartais pasilinksminai ir užbaigta. Tokia apsirubėžavime žmogus gyvena tik kaip medis; jis gali prapulti visai lengvai, jam kas nors gali šaknis pakirsti. Jo gyvenime jis džiūsta ir nyksta, jam tik rodo kad jis gyvena. Bet koks gyvenimas žmogaus neprotaujančio, tik tai gyvenimas kaip medelio. Šioje gadynėje reikia gyventi žmogui daugiau neapsitvėrusiam, reikia naudotis ir paskaitymu ir paklausymu kito kalbos, ir reikia taikytis suprasti ką kitas mėgina išaiškinti. Daug ką gali išgirsti nuo to žmogaus kuris gyvena neapsirubėžia- vęs, kuris yra daug skaitęs, kelionėse buvęs; tėmijęs į pasaulį, žmonių gyvenimą, dirbęs įvairius darbus, matęs visokio gyvenimo. Prie tokių žmonių visada verta atkreipti savo atydą ir naudotis, buti su juom, kur jis buvo, ir matyti daiktus kokius jis matė; tas budavos sumanumą mūsų smegenyse, mūsų tobulinimės ir augsime iš siauraprotybės.

Tai gi, mieli broliai ir seseris, mes turim mesti mūsų apsitvėrimo pobūdį, kuris mus laiko tamsybėje, nes niekas mus taip nežina kaip ta juoda tamsybė. Tukstančiai mūsų brolių ir seserų jau atkėlė sau vartus, jau žiuro į daiktus ir mėgina suprasti kas tai yra, kas jie ir kam jie; bet vienas ištrūkęs iš tamsybės dar negreit pamato šviesą kelią. Kaip tik akis atveriam ir ausis mūsų pradeda klausytis, mes greit sutinkame visokių daiktų pasaulėje, ku-

rių pirma nebuvo matę ir girdėję, nepažinome.

Mes kartais pirmutinį dalyką pasisavinam, pamylim, su visa gale mes mėginame prie vieno laikytis. Pasiidarome partvyškais, išmylejusiai į savo vieną tą kas mums netikėtai pasipynė. Kaipgi, rodo, žmogus nesilaikysi, kad tas daiktas į kurį mes žiurime yra taip mums aiškus, taip teisingas, kad gali ant jo žiūrėti visą savo gyvenimą ir niekad nesimažis viltis. Bet vieną kartą dieną tas dalykas į kurį mes taip su nuostaba žiurėjome ir daug apie jį manėme, brukšt mums akyse apsimaino, ir kitaip mums išrodo. Kaip gaila paskui to laiko veltui praleisto, to stovėjimo ant vienos! Štai kitas daiktas, kita nuomonė, kitas išvedimas, kitas geresnis; anas pirmas negali nė susilyginti su šiuo. Na o aš taip tą gi- nau, taip augštai keliau, na ne žinau kad nieko geresnio pasaulyje nėra.

Kodėl mums taip mainosi dalykai pasaulyje, yra labai nesuprantama, bet aišku kad mainosi. Kūdikiui kuris tik pradeda bov- tis, tinka toki daiktai, kurie visai mažai ką apeina paau- gusiam. Vaikui, vaikui, ir bernui jau reikalaujama naujų žaislų. Žmogus kartą subrendęs mažai mainosi kune, jis jau neauga, bet smegenys, protas jeigu neap- tvertas tvora tamsybės, nuolatina tobulinasi, auga naujai, sumano geriau ir geriau. Niekas tiek žmogų nesulaiko ant vietos kaip jis pats apsikalęs tvora tam- sybės arba vienusistės. Nieko pasaulyje nėra ko mokslinčius nepakrutintų, neišmėgintų, neištirtų; per tyrinėjimą, jis suranda nau- jų išmislų, naujų gyvūnų piktų ir gerų, ir viskas yra sunaudota dėlei žmonių labo. Jeigu jis tik vieną daiktą tyrinėtu, tai jo mokslas ir butų siauras ir mažai naudos atneštų. Taip ir mūsų prastų žmonių gy- venimas kada aprubėžiuotas tamsybės tvora arba pririš- tas prie vienusistės nieko gero neatneša mums. Stovi ant vietos.

Kad pagerinti mūsų gyve- nimą, brangūs broliai ir se- seris, mes turime vartoti sa- vo protą. Šiandien mes vienas ant krėslu, paluosuok kuną savo visai, į pamislik sau,

kiek tai mes turime priešų savo gyvenime, kurie berei- kalingai iš savo tamsybės arba vienusistės blogo mums mislija, o kada misli- ja jie gali ir padaryti, tada matysi ar partvyškumas ir vienusistė atneša mums ką nors gero. Pamišykime ir mes patys, ar mes nesame partvyški. Ko mes jies- kome su savo vienusistiku- mu, ar žmonijai gerovės? Jeigu gerovės, tai klystame; nes gerovė gali ateiti tik vienybėje, nusileidime vieno ir kito.

Kokią gerovę atneš Euro- pos karė žmonijai ypatingai tiem, kurie žūsta šaltose gra- bėse. Jokios; jie žūsta ir stato vieni kitam kryželius, tas kryželis tai paskutinė at- lėmė vargšo žmogaus kurį nuveda ant tos baisios pra- pulties, jo nuosavi sąmonė. Daug žmonių ten žūsta, ku- rie savo noru gyvulėlio ne- užmuštų, savo noru jie tik gelbėtų silpniausių sutvėri- mą. Bet didumenės noras yra aprubėžiuotas tamsybe, partvyškumas piama visus lygiai. Reiktų mums pamis- lėti ar mes netraukiam ką nors į partiją, ar neaprube- žiuojam mes jo gyvenimą, ne pirmą išmokinę jį tos ge- ros idėjos, kuri mums taip aiškiai matosi gera tik už- tai, kad mes akiai patįs į ją itikime. Jeigu mes tai da- ryme tik dėl savo garbės, kad štai aš tą ir tą padariau. Bet kokia aklybė mūsų įti- kėti į tušią garbę! Garbė tik tie žmonės apturi, kurie tikrą kelią žmogui pasako, kuriuom jis gali nueiti į sie- kiamą tikslą. Žmogus nie- kad negali nueiti prie gero tikslo, jeigu jį kitas ten stumia dėl savo garbės. Visi rupinkimės, kad eitume ke- liu kur visus veda į garbę o ne vieną koki vada; jeigu kovosime dėlei vadų garbės tai tik vienas vadas sau gardžiai pasijuoks.

Mes žmonės po medžių im- kime sau budą nuolaisnių, tankiai dovanokime tiem, kurie mus įleidžia, niekad nesirupinkime kitą prapul- dyti, neduokime rodo žmo- gui patįs nežinodami. Ru- pinkimės perdaryti save į tą pobūdį kuris išsūkia iš mūsų piktumą, kad išsuktų nusišypojojimą. Ką tik daro- me, darykime apmislinę. Nesiduokime save hipnoti- zuoti, kad užmuštų mūsų protą ir kad patįs ten neiš- rangytų gyventi su savo nuomonėm ypatingai pikta

platinančiom. Patįs save mes turime tobulinti imdami mokslą iš įvairių šaltinių, viską savindami kas gero ne- tik mums bet ir mūsų arti- niems.

DARBININKŲ ŽINIOS.

Silėzijoje, Vokietijoje, ne- leidžiama laikyti viešus šo- kius angliakasyklų rajonuose tas dienas, kaip darbi- ninkai gauna mokesčius.

Ispanijoje, uždrausta dirbti naktimis duonkepėse.

Filipinų salose randasi ke- turį darbo įiekojimo biurais, kur darbai surasti už dyką.

Naujas įstatymas įvyko Portugalijoje, kuris aprube- žiuoja darbo valandas dirb- tuvėse.

Unijos Pietinės Afrikos Valstijų tapo įvesta įstaty- mas atlyginimo darbinin- kams už susižeidimą.

Pietinėje Austrijoje tapo įsteigta darbo suradimo biu- rai del kareivių tapusių rai- šais šioj karėje.

Nuo 8 iki 13 gegužio, A- merikos muzikantų Federa- cija turės konvenciją Cin- cinnati, Ohio.

Anglijos barzdaskučiai veltui prašo, kad juos paliu- suotų nuo verstino ėjimo ka- riumenėn.

Mašinistai, kurie dirba Alaskos dirbtuvėse kur de- dama žuvis į blėtas, reika- lauja pakėlimo algos.

Bilius tapo įvestas į kon- gresą, kad valdžia suselptų beturčius, kurie serga dži- ova.

Pensylvanijoje, arti 2- 500,000 moterų virš 14 m. amžiaus, pačios uždirba sa- vo duoną.

Darbdaviai vakariniuose Ontarijo (Kanados), valsti- jos miesteliuose, traukia vy- rus iš Suvienytų Valstijų, užimti vietą kanadiečių iš- ėjusiu karėn.

New Jersey valstijoje ran- dasi suvirš 13,000 moterų mokytojų.

Californijos bandymas naudoti kalinius prie kelių taisymo ir statymo, pasiro- dė pasekmingu.

Sulyg Pensylvanijos ka- syklų tiesų, mulas turi turė- ti 700 kubiškų pėdų oro į minutą o angliakasyga gauna tik 200 kubiškų pėdų.

Ohio valstijoje per metą kuris pasibaigė birželio 30, 1915, atsiuvo 80,000 nelai- mių dirbtuvėse, kasyklose ir tt. Iš šių nelaimių, 500 bu- pinto mirtinos.

Toronto (Ont. Kanada) mašinistų unija praneša, kad kuone kiekvieno dirb- tuvėje tame mieste dabar dirbama tik 50 val. į savaitę. Tą galima buvo įvyk- dinti tik per tvirtą darbi- ninkų susijungimą.

ANGLIJA.

(Tąsa)

Anglo-saksonų tikėjimas buvo tokis pat kaip teutonų, apie kuriuos aprašėme Vo- kietijos istorijoje. Jie buvo labai prisirišę prie savo dievų, ir nepriėmė krikščionys- tės iki 7-tam šimtmečiui. Ir tada, dar per ilgą laiką jie laikėsi prie nekurių savo senų tikybinių papročių bei prietarų.

Karalius anglo-saksonų nevaldė viens sau. Jam pagelbėjo didelė taryba vadina- ma "Witenagemot" tai yra "Susirinkimas išmintingųjų." Šie "išmintingieji" buvo dideli bajorai, ir, po priėmimu krikščionys- tės, vyskupai bei vienuolynų perdetiniai. Taryba susirinko mažiausiai tris kartus ant metų. Karaliui numirus, ji išrinko jo į- pėdinį. Įvairios luomos į kurias anglo- saksonai buvo pasidalinę: didieji bajorai arba "earls"; žemesni bajorai, "thanes"; lai- svi žmonės vidurinės luomos, "churls"; ver- gai, "serfs," kurie sudarė dvi trečdalis visų gyventojų, bet neturėjo jokių tiesų.

Nuo 827 iki 1066 m.

Egbertas apgalėjęs visus savo kaimynus ir suvienijęs šalį, pavadino ją Anglija, nuo anglų—galingiausios tarp trijų genčių ang- lų, saksonų ir jutų, kurie pergalėjo brita- nus. Su jo viešpatavimu prasideda Angli- jos karalystė. Su 25 metų per- traukos, Egberto paeiniai viešpatavo Ang- lijoje per su viršum 200 metų. Juos vadina- ma saksonų linija arba dinastija (t. y. ka- rališka šeima). Jų pavaldiniai, nors šalis buvo Anglija, taipgi paprastai vadinami "saksonai."

Saksonų dinastijai užėjus ant sosto, taika viešpatavo tarp salos gyventojų. Bet dar žmonės nebuvo apsipratę su nauju dalykų stoviu, kuomet baisyš svetimi priešai pasirodė Anglijoje. Tai buvo vikingai, kar- žygiški plėšikai iš Skandinavų šalių ypač Danijos, kurie atvykdami savo ilguose ir greituose laivuose, apiplėsdavo pajures Ang- lijos, Francijos ir visos pietinės Europos vasaros laike, o paskui, sugrįždami į sa- vo namus, kėlė puotas per ištisą žiemą.

Danai buvo tos pat teutoniškos kilmės kaip saksonai ir keli šimtai metų pirmiau turėjo tą pat kalbą, papročius, tikėjimą, į- statymus. Saksonai, kuomet britanai pasišaukė juos pagelbon, buvo toki pat piratai kaip vėlesnių dienų danai. Bet saksonai 9-tame šimtmetyje buvo labiau ci- vilizuoti negu danai ir buvo krikščionys, už ką danai juos nekentė ir vadino išdavikais senų dievų. Taip kaip pagonai saksonai kar- tą įgavę papėdė Anglijoje nuolat vargino bri- tanus, taip ir pagonai danai per 200 me- tų kovojo su krikščioniškais saksonais, plėš- dami, degindami ir užmušdami iki galu- tina jė gavo viršenybę Anglijoje.

Saksonai buvo narsūs žmonės, ir nepasi- dardė lengvai užpuolikas. Nemaža danų padėjo galvas Anglijoje. Ypač vienas saksonų dinastijos karalius atsižymėjo kovojime su danais. Tai buvo Alfredas Didysis, kuris viešpatavo nuo 871 iki 901 m. Didelė dalis Alfredo viešpatavimo buvo užimta kovose prieš užpuolikus bet galutinai jis juos visai įveikė, privertė danų karalių Gunthramą ir jo pasekėjus apsikrikščyti ir tada leido jiems apsigyventi rytinėje pajurėje Angli- jos.

Alfredas Didysis gal buvo geriausias ka- ralius ką Anglija kad turėjo. Jis buvo netik- geras karžygis, bet mokslininkas ir viešpa- tystės vyras, kuriam už vis labiausiai rūpė- jo jo žmonių labas. Delto, įvykdinęs taiką, jis darė ką tik galėjo pagerinti žmonių buvį. Jis pakvietė kitų tautų mokslininkus pas save ir įsteigė mokslo, tarp kurių ir garsią Oxfordo universitatę. Jis išvertė į saksonų kalbą dalis Švento Rašto, ir daugelį knygų iš lotynų kalbos. Jis sutaisė labai svarbų kodeksą tiesų, kuriuos ir šandien sekamos Anglijoje. Jis suorganizavo mili- ciją ir padalinęs savo šalį į pavietus, kai- mus ir tt. padarė, kad kiekvienas rajonas turėjo atsakomybę už savo gyventojų pasi- elgimą. Jo valdymo sistema buvo taip pasekminga, kad visa betvarkė ir skriaud- dos pradingo iš šalies ir vėlesnių laikų žmo- nės kalbėjo apie Alfredo viešpatavimą, kai- po apie Anglijos "aukso amžių."

Tarp Alfredo paeinij radosi gerų ir blo- gų karalių, bet nė viens iš jų nebuvo jam lygus. Vienas jų, Ethelred, buvo ypa-

tingai netikęs. Jis nebuvo gana tvirtas lai- kyti danus po savo jungu, ir bijodamas atvirai kovoti su jais, užmokėjo jiems kas met donį, kad gyventų taikoje su angliais. Šis donis vadinamas "Danegeld" buvo su- rinkta iš žmonių ir tai buvo pirmutinė žė- mės taksą kada uždėta Anglijoje. Ji buvo labai nepopuliariška ir kad užganėdinti sa- vo žmones ir kartu atsikratyti nuo danų, Ethelredas nutarė išskerti visus danus, ku- rie radosi Anglijoje.

Išskerdimas danų atsibuvo 1002 m. ir taip įpykino Danijos karalių Sweyn, kurio sesuo radosi tarp užmuštųjų, kad jis atvyko Ang- lijon su didele kariuomene ir pradėjo baisiai atkeršyti saksonams. Kur tik jo kariume- nė praėjo ten liko vieni pelenai ir lavonai. Ethelredas pabėgo Francijon, ir Sweyn tapo Anglijos karalium 1013 m. Sweyn numirė prieš apkarunavimą delto saksonai, vis nepasiduodami, apskėlbė Ethelredo sunų Edmundą karalium. Bet Kanutas, sunus Sweyno, apgalėjo Edmundą ir tapo apka- runavotas 1017 m.

Kanutas, pavadintas "Kanutas Didysis," buvo kuone toks pat išmintingas ir geras karalius kaip Alfredas. Jis buvo didelis karžygis, valdė netik Angliją ir Daniją, bet Švediją ir Norvegiją taipgi. Vienok jo garbingiausias nuveikimas priklausio prie taikos. Kartą tapęs Anglijos galva, jis apsikrikščino ir prikabino daugelį savo pasekėjų apsikrikščyti. Paskui, jis neda- rė, kaip pergalėtojai tankiai daro, t. y. iš- naudojo apgalėtą šalį ir atidavė grobį sa- vo pasekėjams. Kanutas, teisybė, atlygino savo žmonėm už jų ištikimybę, bet jis ne- nuskrūdė saksonus. Jis įsteigė teisin- gus įstatymus, sulyg kurių saksonai ir danai buvo lygiai teisiami. Jis pagerino žemdirbystę, industriją šalies, ir bandė su- vienyti saksonus ir danus, kas jam gana gerai pavyko. Mat, budami tos pat rasės kartą danams tapus krikščioniais, nebuvo didelio skirtumo tarp dviejų priešų, ir jie lengvai susimaišė, taip kad už tulo laiko, Anglijos danai ir saksonai buvo viena tau- ta.

Kanutas numirė 1035 m., visų apgailėtas. Jo du sunų, Harold ir Hardicanute, netu- rėjo nė truputį tėvo gabumo, ir viešpatavo tik kelis metus. Saksonai buvo neužganė- dinti paskutiniai dviem danų karaliais ir su džiaugsmu, jiems numirus, pašaukė ant sosto Ethelredo antrą sunų, Edvardą Iš- pažintoją.

Edvardas viešpatavo nuo 1042 iki 1066 m. Jis buvo užaugęs Normandijoje (Francijoje) ir buvo tapęs daugiau normanu negu sak- sonu. Pargrįždamas Anglijon, jis taipgi parsigabeno su savim daugybę normanų ku- riam jis davė puikiausias vietas prie valdy- mo šalies ir bažnyčios, kas labai nepatiko saksonams. Bet jis pasiėmė Godviną, di- delį saksonų bajorą kaipo patarėją visame kame, ir kadangi pats karalius buvo men- kos sveikatos. Godvinas galimai sakyti, buvo tikras valdonas Anglijos. Ir jis, taip ga- biai valdė, kad saksonai ir normanai buvo užganėdinti. Edvardas buvo geras žmogus ir labai dievobaimingas. Jis daugiausiai laiko praleido besimeldamas arba varguo- lius šelpdamas, už ką jis įgijo didelę meilę nuo savo žmonių ir apie šimtas metų po jo mirčiai buvo apšauktas šventu. Edvar- das mirė 1066 m., palikdamas sostą Godvino sunui Haroldui.

Nuo 1066 iki 1154 m.

Anglijos "Taryba Išmintingųjų" arba Witenagemot, patvirtino Haroldą kaipo ka- ralių. Bet anapus pratakos, Normandijoje, radosi ypata, kuri taipgi geidė tapti Anglijos valdonu. Tai buvo William, Normandijos kunigaikštis. Jo žmo- na, Matilda, buvo paeinė Alfre- do Didžio, delto, sulyg Williama, ji tu- rėjo didesnę tiesą prie Anglijos sosto negu Harold. Toliau, William sakė, kad pats Ed- vardas begyvendamas Normandijoje, pri- žadėjo jam savo sostą, o Harold, kuris buvo vieną kartą papuoles į Williama rankas, buvo prisiekęs pagelbėti Williamui atsiekti savo tikslą. Iš priežasties to viso, William nutarė versti tapti Anglijos kara- lium, jeigu tas buvo negalima gražumu. Prižadėdamas jiem dideli grobį, William tuoj susirinko į šešiosdešimt tukstančių ricierių bei kareivių, ir gavęs popiežiaus da- leidimą atplaukė Anglijon rugsėjo mėn., 1066 m.

(Tąsa)

LIETUVIAI AMERIKOJ.

BOSTON, MASS.

Nauji žmonės — nauji keliai. Kovo 12 d. So. Bostone įvyko Naujosios Anglijos sandariečių susivaižavimas. Dalyvavo kelios dešimtys atstovų nuo A. L. T. Sandaros kuopų ir jai prijuočiančių žmonių. Nuo New Yorko sandariečių buvo p. Norkus, "Vienybės Lietuvininkų" red., nuo Lawrence, Mass. buvo pp. Ramanaukas, Jankaukas ir Sekevičius, Montell, Mass. — pp. Vaitkus, Stankus ir kiti, Worcesterio — p. B. Bernotaitė ir M. Šalčius, Cambridge, — p. Bartkevičia ir kiti, visa Sandaros kuopa iš So. Bostono su pp. Rimka ir Baniuliū "Ateit." redaktoriais prysakyje ir apstus skaičius pavieniū atstovų iš kitų aplinkinių miestelių — viso labo apie šimtas su viršum žmonių. Visas susivaižavimas perėjo labai gvyvai. Atsidarius posėdžiui, pirmaisiai buvo svarstyta apskritai A. L. T. S. veikimas ir labiausiai bloko klausimas su katalikais. Paaiškinimų tuose klausimuose daugiausiai suteikė p. Norkus, visą laiką stovėjęs arti dalykų. Jis pasakė, kad sandariečiai su katalikais greičiausiai nesueis į vienybę, kadangi Sandaros Valdyba buvo nusileidusi derybose su katalikais-klerikalais jau tiek, kad net žemino save, kaip organizaciją, bet tas kat.-kler. atstovų nepatenkino — jie norėjo dar labiau Sandarą "pažaboti" ir delto blokas neįvyko. Susirinkimas apsvartęs šią klausimą išnešė rezoliuciją, kad Sandaros Valdyba derybose nenusiileistų kat.-kler., prisilaikytų "bloko" klausime principo "lygus su lygiais," kaip tai buvo nutaręs ALTS. Susivaiž. Philadelphiaje. Paskui buvo apsvartyta So. Bostono sandariečių pagaminimas projekto programos ALT. Sandarai, kaip visuomeniniai-politikinė partija, nutarta priimti: jis ir prašyti Centro Valdybos, kad ir ji apsvartytų tą klausimą. Projektas sustatytas tikrai demokratinė dvasioj. Štai jos svarbiausi punktai:

1. Visos tautos turi teisę spręsti apie savo likimą;
2. Tautų nesusipratimai rūšama ne karių budu, bet Augščiausio Teismo-Tribunolo;
3. Lietuvai reikalauti autonomijos su seimu Vilniuje;
4. Laisvė visoms tiktoms;
5. Žemė turi prigulėti darbo žmonėms;
6. 8 valandų darbo diena ir apdraudimas darbininkų senatvėje ir ligoje;
7. Paėmimas šalies turtų į šalies valdžios rankas ir;
8. Dalyvavimas Amerikos politikoje ir rupinimas tapti piliečiais. Toliau priimta rezoliucija parėmimui kongresmano Farro biliaus apie apginimą mažų tautų busimoje taikos konferencijoje, ir nutarta išsiųsti į Washingtoną. Išrinko Mas-

sachusetts valstijos sandariečių apskričio Valdyba ir apsvartyta keletas smulkesnių naminių klausimų. Reikia pažymėti, kad svarstyti laikė daugelis susirinkusių parodė mokėjimą puikiai kalbėti ir dalykų supratimą. Pasižymėjo kalbomis: pp. Vaitkus, Pakarklis, Peža, Tuinila ir kiti. Vakare buvo Gabijos koncertas. Svečiai turėjo progą išgirsti p. M. Petrausko konsertatorijos mokinių muziką, dainavimą ir chorą. Labai pradžiuo svečius jautėliai pijanistai, smuikininkai, solo-dainininkai ir — kės, pusėtinai sudainavo didelis "Gabijos" choras. Koncertas buvo pamarginas prakalbomis. Kalbėjo p. M. Šalčius, p. Jankaukas ir p. Vitaitis. Visi kalbėtojai padarė neišdildomą įspūdį į klausytojus savo kalbomis apie Sandaros kelius nevertodami jokių pludimų ir užgauliojimų.

Reporteris.

CLEVELAND, OHIO.

Kovo 5 d. Cl. Liet. Draug. Centro Komitetas buvo surengęs Lietuvų Dieną. Gal tokios iškilmingos dienos dar Clevelande nebuvo kaip kad apvaikščiojimas Lietuvų Dienos. Programos sudėdė iš įvairiausių dalykų. Kalbėjo du garsūs kalbėtojai, p. Pr. Purvis iš Berea, Ohio, Matematikos studentas ir p. Al. M. Račkus iš Chicago, Ill. Loyolos Universiteto studentas ir "Vyčio" redaktorius. Gerb. kalbėtojai vaizdingai nurodinę šių dienų nelaimingą karę ir ragino kad kuodaugiausiai aukuotų del nukentėjusių nežiurint į katrą fondą. Dainavo du žymūs chorai L. Vyčių 25 kp. Choras vedamas p. V. A. Gresčiaus ir C. L. T. Choras, kurį veda lenkas p. K. Krampo, p. S. Greičienė padainavo labai puikiai solo, buvo pasakyta keletas jauningų deklamacijų kurias atliko p. l. O. G. Zvingeliutė "Buki Lietuvis" p. l. Br. Skupkauskaitė "Tėvynės šauksmas" ir p. Kazlauskas "Karė." Griezė C. L. Tautiškas Benas; visas programos labai puikiai išėjo. Publikos buvo arti tukstančio; aukų surinkta virš 5 šimtų; labai puikiai clevelandiečiai pasirodė su aukomis. C. L. T. Benas aukavo 40 dol. už tokį duosnumą gerb. Benui priguli nemaža padėka.

Kovo 6 d. L. Vyčių 25 kuopa buvo surengus prakalbas. Kalbėjo p. Al. M. Račkus, kalba buvo labai užimanti. P. Račkus kalbėjo net per 3 atvėjus ant galo klausimus atsakinėjo, tik kelių negalima buvo suskaičiuoti, likosi atmesti. Tarpuose padeklamavo p. l. V. Zvingeliutė, deklamavo "Ilgu, Ilgu", p. l. J. Skripkauskaitė "Iš kur karė."

Užgavėnių vakare dar Vyčiai turėjo šeimynišką vakarėlį; susirinkusieji gražiai pasilinksmino, pažeidė, saldainiais pasivaišinus pertraukoje pirmininkė p. l. O. G. Zvingeliutė jausmingai į susirinkusius prabilo kviesdama, kad Vyčiai ir katrie norėtų darbuotis del jauni

mo gerovės; kad su didesniu entuziazmu darbuotisi laivindamiesi puikias daineles ir kitokius uždavinius. Dar buvo kalbėti pakviestas p. Račkus ir maloniai del vyčių pakalbėjo nurodydamas ko vyčiai turi labiausiai laikytis. Gerb. svėtis išreiškė, kad Clevelande gavo labai gerus įspūdžius. Atsisveikindamas linkėjo visiem užsilaukiyti broliškoje meilėje ir darbuotis del L. Vyčių, organizacijos, ir kelti jaunimą prie augštesnio laipsnio skleidžiant geras knygas bei naudingus pamokinančius laikraščius. Dar valandžiu ke pasilinksminus visi gražiai išsiskirstė.

Špokas.

WEST LYNN, MASS.

Kad surengus naudingus fėrus, kurių pelnas bus skiriamas sušelpimui nukentėjusiem lietuviams nuo karės, reikalinga visų pagalba. Vasario 14 d. buvo išrinkta po du atstovus iš kiekvienos organizacijos del apsvartymo kokių budu galima parengt fėrus. Šitie atstovai laikė savo susirinkimą ir nutarė sušaukt mass-mitingą su prakalbomis kovo 5 d. kad kaip galint daugiausia pritraukti žmonių prie šito dalyko, t. y. fėrų.

Pirmaisia kalbėjo p. Česnulavičius iš Montello. Jis gerai paaikšino Lietuvos badaujančių žmonių sunkumą ir basumą ir liepė visiems nepamiršti jų su pašalpa. Po jo kalbėjo p. F. J. Bagočius apie tą patį dalyką, tik tai daug giliau išaiškino. Pabaigus, buvo renkamos aukos del tų žmonių nukentėjusių nuo karės ir del uždengimo lėšų, pradėjus fėrus. Aukų surinko J. Skiraičiutė (iš So. Bostono), O. ir P. Zvingeliutės, pp. F. J. Bagočius, K. Česnulavičius ir J. Paulikonis \$90.03. Niekada, kiek atmenu, tiek daug aukų ant susirinkimo Lynno lietuviai nėra surinkę.

K. Sidlauskas pasakė keletą žodžių kas link Šelp. Fondo. Trumpai tą viską pasakė ir darodinėjo fondo darbą.

Kad biskį permainius programą, keturios lietuvaiktės: J. Skiraičiutė, M. Krauskiutė, ir serjis Zvingeliutės sudainavo "Viltį." Užgavėnių vakarą musų kalbėtojas F. J. Bagočius. Su jo pagalba išrinkta šioji valdyba: pirm. — K. Preitis, vice pirm. — V. Cerniauskas, prot. rašt. — O. Zvingeliutė, fin. rašt. — L. Borykas, kas. — J. Putrius, kasos globėjai — A. Bingelis ir J. Pigaga.

Kolektavimo komitetas išrinktas iš 20 ypatų: M. Krauskiutė, M. Kairevičiutė, P. Zvingeliutė, M. Preitienė, M. Alukonis, A. Ganaprauckienė, J. Kazlauskas, R. Bingelis, M. Adlis, T. Bingelis, J. Benkus, F. Jancunskas, J. Putis, P. Bakanauskas, D. Palčiauskas, M. Balkus, J. Dimša, M. Vaicėnavičia ir K. Sirbikas. Aukautojų vardai bus pranešta vėliau. Tikiu kad kiekvienas stengsis darbuotis fėrų rengime.

Ona Zvingeliutė.

DODSON, LA.

Musų lietuvių kolonija nuolat auga didyn. Ukiniškai pas mus daugiau užsiima auginimu medvilnio, cukrinių nendrių, saldžių bulvių, kas didžiausią pelną atneša. Bet taipgi auginame ir šimtas kitokių daiktų.

Turtingesni ukininkai užsiima daugiausiai gyvulių auginimu, kas mažiau jiem lešuoja, nes gyvuliai ganosi ištiesus metus.

Čionai tveriasi kuopa žemių savininkų, lietuvių ir anglų, kad apgyvendinti daugiau ukininkų. Apie tai žadama duoti apgarsinimus per "Amerikos Lietuvį".

"Am. Liet." skaitytojas.

LOWELL, MASS.

5 d. kovo atsibuvo L. S. S. 203 kuopos prakalbos. Kalbėjo p. J. B. Smelstorius iš Boston, Mass.

p. J. B. S. kalbėjo apie kaip žmonės gyveno tukstančiai metų atgal. Taipgi nurodinėjo draugijų ir unių naudingumą bet labiausiai kvietė žmones stoti socialistų sąjungon. Pertraukoje padeklamavo p. J. Skuzburckas. Tada p. J. B. S., kalbėjo apie moteris ir jų reikalus ir davė jom keletą gerų patarimų.

4 d. kovo kooperatyviška valgomy daiktų krautuvės draugija, kuri neseniai pradėjo gyvuoti bet kuriai neblogoi atgal, surengė balių. Ši draugija yra labai naudinga, ir tikimasi, kad ateityje Lowelliečiai susipras ir deliame skaičiuje taps jos šerinkinkai.

Lowellietis.

WESTFIELD, MASS.

Pas mus iškilo didelis streikas. H. B. Smith Co. abiejų dirbtuvių darbininkai išėjo ant streiko, rekalaudami sutrumpinimo dienos darbo valandų ir pakėlimo algų iki 2 dol. ant dienos. Dirbtuves saugoja milicija, nes bijosi, kad streikieriai nepadarųtų blėdies.

Pope Manufacturing Co. kurį dirba amuniciją del Rusijos, darbas eina labai gerai ir darbininkai uždirba nuo \$26. iki \$30. ant savaitės. Kitose mažesnėse dirbtuvėse, darbai taipgi gerai eina, bet mokestis pigi, tik \$1.75 ant dienos už sunkų darbą. Ir tai, darbininkų jos turi užtektinai. Botaginės dirbtuvės pastaruoju laiku buvo sustreikavę, bet streikieriai nieko nelaimėjo, jų vieton paimta nauji darbininkai. Taip kad neušimoka atvažiuoti į musų miestelį uždarbiauti.

Detektyvas.

IŠ LONDONO, ANGLIJOS.

Neseniai čia susitvėrė Katalikų Darbininkų Sąjunga, katalikiškiems laikraščiams platinti ir abelnai tam panašią spaudą remti. Apie išėinantį "Išėivių Draugą" Skotijos lietuviai katalikai sparčiai organizuojasi; yra per tam tikrai įgalotus žmones renkami pajiai (šėrai). Jau yra keletas paėmę pajų po 1 planamas "Išėivių Draugas"; užsakytojų skaičius žymiai auga.

Neseniai giltinė įsisukus į lietuvius pakirto umai net 4 vyrus, pasamžyje.

Apie pabaigą vasario mėnesį oras persimainė ir pusėtinai dažnai pasnigo, kad net tramvajai reguliariškai negalėjo vaikščioti. Kitokių naujienų tuom tarpu iš lietuvių judėjimo taip svarbių nesigirdėti; kruta sau po senovei, vis apgailėstaudami savo tėvynės Lietuvos.

Kalnvertis

MARGUMYNAI.

KARĖS NUOSTOLIAI.

Sulyg pranešimo Overseas News Agenturos, iki 1 d. kovo, francuzų nuostoliai buvo 600,000 užmuštų ir 1,400,000 sužeistų; tarp kurių 400,000 buvo sunkiai sužeisti. Apart to, 300,000 kareivių yra prapuoę. Iš viso, skaitant nelaisvius, francuzų nuostoliai siekia 2,500,000.

Anglų nuostoliai, užmuštų, sužeistų ir nelaisvėn paimtų, siekia 800,000.

Vokiečių nuostoliai, kaip neseniai buvo pranešta iš Londono, siekia 2,667,372.

KAZOKAI.

Žodis "kazokas" paeina nuo turkų žodžio kuris reiškia aventuristas — t. y. prie tikių jiekotojas. Ir ištikrų, šis vardas gerai tinka kazokam.

Kazokų išviso yra apie 2,500,000 (skaitant moteris ir vaikus). Jiem priklauso arti 147 milijonų akrų Rusijos teritorijos. Jie pasidaro sau pragyvenimą daugiausiai žemdirbystėje, ir augindami arklius bei galvijus. Jie turi specijališkas privilegijas nuo Rusijos valdžios, už ką jie atlygina nenaudami kariumenėje. Jauni kazokai nuo 18 iki 21 metų lavnasi kareivio "amato," o paskui per 12 metų tarnauja kariumenėje. Po tam, per penkis metus jie yra skaitomi rezervistais.

APSIMAINĖ PACION.

Fred Talada ir Lawrence Reynolds, iš Towanda, Pa., tapo neseniai suareštuoti už žingidėrę prasikaltimą. Jiedu nutarė apsimainyti pačiom, pačios, kuomet dalykas jom buvo pranešta sutiko, ir apsimainė vyrais ir namais. Arti dviejų sąvačių po tam praėjo, pirm negu policija apie tai dažinojo ir suareštavo visus keturis. Visi pripažino esą kalti ir dabar teismas tik teirauja kaip juos nubausti. Nutarta vyrus labiau nubausti, nes jie pramanė šią mainą.

Reikia pridurti, kad kaip Talado pati persiskyrė nuo jo, ji pasiėmė vieną savo dviejų kudių, o kitą paliko vyrui.

POPIEŽIUS PERMAINO BAŽNYČIOS ĮSTATYMUS.

Sulyg bažnyčios įstatymu, lempose kurios žiba ties altorium arba ant altoriaus, galima vartoti tikta alyvų aliejų. Bet neperseniai, popiežius Benediktas išleido daleidimą katalikų bažnyčioms visoj pa-

Gately & Rogers
DRAPANŲ KRAUTUVĖ

Galite pirkti drapana mokėdami \$1.00 ant nedėlios.

Vyrų siutai, overkotai, moterų dresios ir kotali.

Ateikite visi!

Gately & Rogers
21 Pleasant St.
Worcester, Mass.

saulėje vartoti kitokius aliejus, o kaip kur, net ir vien elektros šviesą, iki karė pasibaigs. Priežastis šio daleidimo yra, kad pastaruoju laiku popiežius gavo šimtus laišku nuo vyskupų iš visų šalių pasiskundžiant, kad iš priežasties karės kaina alyvų aliejaus taip pabrango, kad beveik negalima jį įpirkti.

VIENA KALBA DEL CHINIJOS.

Žmones mažai susipažinę su Chinija, paprastai mano, kad tos šalies visi žmones turi tik vieną kalbą ir kad nors ir yra maži skirtumai taip kaip, paveizdan, tarp kalbų Kauno ir Suvalkų rėdybų Lietuvoje, vienok chiniečiai ir iš skirtingų provincijų gali susikalbėti. Pasirodo, kad visai ne taip yra. Chinietis iš Pekino (Chinijos sostinės) apielinkiu visiška nesupranta kalbą chiniečių iš Kantono (svarbaus Chinijos porto) apielinkės. Tarp kitų Chinijos provincijų yra kuone taip pat didelis skirtumas. Misijonieriai ir svetimaučiai gerai susipažinę su Chinija sako, kad šios skirtingos kalbos yra didžiausias užtvaras kuris sulaukia Chiniją nuo progreso.

Chinija kas met praleidžia 40 milijonus dol. ant jos niekam netikusios kariumenės ir laivyno; ant mokymo vaikų, mažiau negu milijonas išleista tuo pat laiku. Nekurie progresyviški chiniečiai nori permaintyti tą ir išleisti bent tiek pat ant mokslo kaip ant kariumenės. Pirmas darbas mokslo komisijos turint tiek pinigų užpakalį savęs turio padaryti chinų kalbą lengvesnę ir vienokia visoj šalyje. Jeigu tas darbas būtų pradėtas tarp mažų vaikų mokyklose, ir mokymas būtų verstinas del visų, sakoma, kad 40 metų. Chinija ištikrų turėtų tik vieną kalbą.

JUREIVIŲ PRIETARAI.

Jureiviai, nuo seniausių laikų buvo prietaringi žmones. Neperseniai buvo atsitikimas Anglijoj kuris parodo, kad tie prietarai dar ir šiandien egzistuoja. Kelios sąvaits atgal, tulas anglas jureivis buvo pašauktas teismam, už tai kad jis nėjo ant transporto prie kurio jis buvo paskirtas.

Kaipo išsiteisinimą, šis jureivis sakė, kad kiti jureiviai jį vadino "Jonahu" ir grasino jį įmesti į jures, jeigu jis pasirodytų ant minėto transporto.

Jonahas yra tas pranašas, kurį, sulyg Biblijos, jureiviai įmetė į jures, už tai kad iš priežasties jo, buvo pakilė didelės audros. (Didžvė nurijo Jonahą ir vėliau jis buvo igelbėtas). Iš priežasties istorijos, krikščionis jureiviai vadina tulas ypatais, kurios rodos visumet neša su savim nelaimę "Jonahais." Augščiaai minėtas anglas kareivis buvo plaukęs ant laivų Titanic ir Empress of Ireland, kurie nuskeno, viens iš sudužymo su lediniu kalnu, o antras su kitu laivu; jis taipgi radosi ant laivų Lusitania ir Florizan, kurie buvo sutorpeduoti. Vienok jis buvo kiekvieną kartą išgelbėtas, nors šimtai kitų ypatų žuvo. Tas parodo, kad jures nenori šio žmogaus; jam reikia vien ant sausžemio gyventi. Ir jokis jureivis, kuris pažysta šį nelaimingą žmogų, neapsiims keliauti su juom tame pačiame laive.

UZDARĖ KARČIAMĄ PER GAVĖNIAS.

Robert O'Callaghan, kuris neseniai atvyko iš Des Moines į Chicago ir atidarė čionai saliuoną, labai nustebino apielinkės žmones, kuomet užgavėnių vakare, jis prilipdė ant durų afišą, kurioj buvo paskelbta, kad jo saliuonas bus uždarytas per visas gavėnias. Žmones dyvijosi iš jo pasielgimo, bet jis sako, kad turėdamas saliuoną kitame mieste jis taip pat darė; tai yra jo budas švėsti gavėnias.

ŠESIŲ SVARŲ ŠALMAI.

Vokiečių sargai labai prysakinėse stovyklose, dėvi naujos mados šalmsus. Paprastai šalmai sveria po du svarus, ir ant šių, sargai užside da sunkų plieno šarvų sveriantį dar keturis svarus. Šarvas apgina ir kaklą kareivio. Šalmai atrodo tam siai žili; jie visai neblizga.

Tula atsižymėjusi New Yorko moteris, nori įvesti įstatymą kuris uždraus daviną daleidimo apsvėsti merginai, kuri nemoka namų atakančiai daziurėti.

Hocus Focus. Nėra Laiko.

Feljetonėlis.

Viskas šiame margame pasaulyje virsta kitaip ir kitaip, sulyginus su senovės laikais. Kad ir čia, Amerikoje, prisiziūrėjus į dabartinį žmogaus gyvenimą ir sulyginus su dvidešimts arba trisdešimts metų atgal.

Budavo, esama, žmogus netik užsidirbdavo kruvas pinigų, bet dar ir daugelį, labai daugelį laiko praleisdavo kaip "good time", ar tai pasilinksmimuse, kokius jie ten geriausiai mylėdavo, ar tai saliuone, ar bolinėje. Bet dabar... Kas drįstų pasakyti jog šiandien yra laiko dėlei pasilinksmimū minėtose vietose, taip kiek kad buvo pirmiau?

Niekados! Kuomet žmogus išrokoji savo dienos ir nakties valandas tai ne lieka nei vienos ličnos valandėlės dėlei to tikslu, — vis kaip skaityt neskaityk, atrandi vien 24 valandas paroj; jokiū būdu nedaugiau!

Paveizdan: nuo 6 ryte kelkis, eik darban ir dirbk ligi 6-šiu vakare, — tai turime 12 valandų; parėjęs vakare, jei ženotas, tai nespėjū nusipraust, čia tave tuojaus apkimba kupeta vaikų, na ir kaip pradės:

— Tete, aš tave myliu,
— Tete, aš tavo sunus,
— Tete, pabučiuok mane.
— Tete, aš išsiilgau tavęs labai...

Ir šimtai dar visokių-kitokių reikalų lenda į akis. Taip kad ir aštunta valanda nakties jau atėjo. Jei pavyksta vaikai greitai užmigdyti, tai dar vienas saldus jungas, — o gi žmonai! Jina visi atitko reikalauja negu vaikai. Neturi žmogus laukt kolei ji ateis pas tave ir šauks: "Tete, aš tave taip ir taip, bet privalai pas ją nueit, apkabint, pabučiuot, pamyluot, kaip katę paglostyt, nes kitaip negalėtai nei vieno žodžio jai tarti, ba labai tuomet esti piktai ir nedasileidžia kalbėtis.

Pastarasis mūsų romano laikas užima iki 10 arba net 11 valandos. Juk nereikės jums sakyti apie moteriškės meilę. Kaip pradės šnekėti tai lyg tar-ra-raika. Ar tu žmogus nori, ar nenori turi klausyt, kolei miegas sulipina akis ir paguldo patalan. Tai gi pridėjus 7 valandas miego, išviso turime 24 val. paros. Ir vėl rytojaus šeštoji pribudina, ir vėl tą patį ratą kartok iš naujo, taip kad ženotam žmogui nėra laiko lankytis nei saliuuose nei bolinėse.

Jei pasitaiko liuosėnis vakarėlis, — vėl tie visoki dvidešimto amžiaus išmislai: tai prakalbos, tai prolekcijos, tai visokios paskaitos, kad prisieina akis išvertus lakstyt, jeigu nori visur dalyvauti.

Dabar eikime prie jau nuolių-nevedusių. Jie taip pat turi keltis ryte 6-toj valandoj ir eiti darban, tenai užima 10 arba 11 valandų; parėjęs iš darbo, pakol išsipuošia, išsisportina, užima apie porą valandų; jeigu žie-

mos laike, — tuojau į mokyklą, kurioj mokinama su virš dvi valandas, arba kitaip tariant ateina 10 val. nakties, — lieka visiškai mažai laiko.

Nekurie jeigu gauna progą, tat susitinka kur nors ant kampo gatvės savo meilūžeskaistaveide, ir tenai nors trumpu laiku paromansuoja, o žioplesni nei to negauna. Esti laikas gulti. Vasaros metų nemažiau vakarai užimti, ar tai pasivaikščiojime po kvepiančias lankas, girias, parkus, ar tai teatrose bei namie prie skaitymo knygų ir laikraščių arba prispaudžius dručiai prie širdies Onytę klausyti vėjo užburtų aidų. Ir jokiū būdu, nors ir ekonomiškiausiai išmatuotum, vis viena nueiti salianan ar bolinēn — nėra laiko.

VIETOS ŽINIOS

Paskaita.

Penkta paskaita "kaip surėdytas žmogaus kunas" parengta "Amerikos Lietuvis" kursų, atsibuvo nedėlioje, 19 dieną kovo. Susirinkusieji gavo progą pamatyti apie 58 paveikslus įvairių žmogaus kuno dalių ir organų ir paaiškinimą kiekvienos dalies, kiekvieno organo, ir jo veikimą žmogaus kune. Ypatingai smegėnu, kvėpavimo prietaisų-plaučius, kraujo cirkuliacija. — širdį, maisto malimo prietaisą nuo burnos iki žarnos prašaliniū; nervų sistemą, kaulus ir muskulius, — raumenis. Paskaita žmonėm rodos patiko, nes visi ramiai užsilakė ir atidžiai klausėsi. Kada nors ir vėl būtų naudinga atkartoti tokios paskaitos su gilesniu paaiškinimu. Tas atneštų žmogui daug naudos ir pagelbėtų suprasti ypatingas nelaimes susižeidimuose ir užsikrėtimuose ligų.

Paskaitas lankęs.

Mažas vaikas sudegė.

Ponia Katharine Bejune, 1 Lancaster gatvės, išėjo miestan, palikdama savo vaiką Raymond, 5 m. amžiaus, su vyresniu broliu Harway. Pastarasis ant kelių minutų išėjo į krautuve, nusipirkti valgio vakarienės. Tuo tarpu Raymond buvo kur nors degavęs degtukų, su kuriais be žaizdamas, jis užsidegė savo drapanas. Parėjęs namon, vyresnis brolis jį rado apsupatą liepsnom. Jis užgesino degančias drapanas, betgi vaikutis buvo taip apdeges kad tuoj numirė.

Chinietis apsikrikštino.

Samo Laon, 87 m. amžiaus chinietis apsikrikštino į katalikų tikėjimą ketverge. Jam tapo duoti vardai Juozupas ir Povilas. Tai pirmas chinietis kuris kada apsikrikštino Worcesteryje.

Kudikis užduos.

Penkių sąvačių kudikis, kuris gulėjo toj pat lavoj su jo motina, Mary Felionis 4° m. amžiaus, gyvenanti ant 50 Arlington gatvės, buvo atrastas negyvas nedėlioje ryte. Valdžia nekaltina motiną, nes tai netikėtai atsitikimas, vienok tas y-

ra prasergėjimas visom metu, neimti mažų kudikių į lovą su savim, ale paguldyti juos atskiroj loveleje.

Kurčias nebylus norėjo nusizudyti.

Harry Greenlaw, 34 m. amžiaus, 3 Frederick gatvės, bandė nusizudyti nedėlioje, iššokdamas iš lango savo namo. Priežastis jo banly mo, yra nerimastis už tai, kad jis neseniai neteko darbo. Mat jo akis labai nusilpnėjo o negalėdamas nęgerai matyt, netik ką kębėti ir girdėti, jis buvo negeistas darbininkas, ir bu-

vo atleistas nuo vietos.

Sniegas lėšavo suvirš \$30,000.

Worcesterio gatveklėri kompanija praneša, kad siemet, ji išleido suvirš \$30,000 del nuvalymo sniego nuo rėlių gatvėse. Paprastai, sniegas jai lėšuoja nedu-giau kaip \$10,000.

Ateinantį nedėdienį atsi-bus 6ta Amerikos Lietuvis kursų paskaita apie žemdirbystę, Beaver Hall svetainėje. Bus rodomi taip gi stereoptiški paveikslai. Pradžia 7:30 vakare.

MOTERŲ SKYRIUS.

APIE MOTERIS.

Viena trečdalis darbininkų New Yorke yra moteris.

Virš 700,000 moterų dirba dirbtuvėse Rusioj.

Dabar, kuonė kiekvienas Vokietijos kaimeis turi moteris policistes.

Praeitą metų 350 moterų reikalavo patentų šioj šalyje del išradimų.

Moteris Vėngrijoj turi tarnauti nekuriose dalyse kariumenės tarnystos.

Filipinų salose, moteris ir merginos dirba prie kelių taisyimo.

Moteris atlieka kuonė visą darbą prie Paryžiaus laikraščių dabartiniu laiku.

Tulas tabako pardavėjas Philadelphiaj, Penn. sako, kad beveik tiek moterų perka tabaką, —ypač cigaretes, pas jį kaip vyrų.

Sakoma, kad moteris automobilių vežiminkės yra daug atsargesnės ir turi daug mažiau nelaimių negu vyrai.

Egipte, vestuvių ceremonijos yra labai ilgos ir iškilmingos bet persiskyrimas priešingai, gali buti atliktas labai trumpame laike. Moteris neturi tiesą gauti persiskyrimas, bet vyras reikia tik ištarti savo pačiom tris kartus, "Tu esi atskirta nuo manes," ir tada atmokėti moteries pasogą — ir tai viskas.

Prieš karę Italija turėjo 13,700,000 moterų darbininkų prie įvairių amatų bei profesijų. Dabar, Italijoj dirba kuonė dusyk tiek moterų. Jos dirba ant gatveklėrių, čystija gatves ir dirba krautuve, dirbtuvėse ir laukuose, apart profesionalinių darbų.

NAUDINGI PATARIMAI

Kuomet lupi cibulius, patrink rankas druska ir nuprausk šaltame vandenyje, pirm negu vartosi karštą vandenį ir muilą. Taip darant, rankos neatsiduos cibuliui.

Kaip nučystyti virtuvės sienas.

ALKANI VAIKAI.

Daugelis kudikių rodos nyksta po tėvų akių, nors jiem siuloma geriausi valgiai. Joks valgis ir siulnimas nesu-kele pas juos apėtimo. Tokiam atsitikime greitai pagelba reikalinga. Pirmiausiai duoti jų dantis apžiūrėti ir apvalyti ir neduoti ponavoti užkietėjimui. Duoti jiems Triners American Elixir Karčiojo Vyno reguliariškai, numieruotais daviniais ir patėmystit kaip vaikai pasitaisys. Tas pats teisinga ir su suaugusiais. Duoti atsakanti maista, maistas atsakančiai sugrumuliotas ir užkietėjimas nędeleista. Triners American El. Kartus Vynas užlaikys grumuliojimo organus gerai dirbančius. Aptiekose \$1.00, Jos Triners Manufacturer. 1333-1339 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Šioj gyduolė yra atsakanti nuo Reumatizmo, skausmo muskulų ir sąnarių. Nelauk pakol skausmas bus neišveremas, bet laikyk šias gyduoles visada parankiai ir vartok kada pirmi skausmai pasirodo. Kaina 25 c. ir 50 c. per pačtą, 35 ir 60 c.

20 Oxford str.
New Britain, Conn.
"Amerikos Lietuvis"
Agentas
L. Savickas,

MOKINKIS RAŠLIAVOS!

Kodėl Rekadcijos ir leidėjai atmeta jusų raštus? Kodėl trunkta žmonių, mokerčiųjų vesti knygas, rašyti korespondencijas, korektuoti raštus, dirbti lietuvių spaustuose? Užtat, kad jus neturėjote progos pamokytis savo kalbos taisyklingos rašybos.

Amerikos Lietuvis Kursai įsitaisė kalbos taisyne ir mokini mo biurą, kurio tikslas yra mokytį taisyklingos rašybos. Delto visi tesiučia jam savo korespondencijas, raštus ir laiškus. Jis pataisys visas jų klaidas ir duos nurodymų, kaip reikia taisyklingai lietuviškai rašyti, kur reikia dėti rašto ženkleliai, kaip reikia sustatyti sakinius, kad jie būtų lengvai įskaitomi ir visiems įmanomi. Tai geriausias ir lengviausias budas neturint lietuvių kalbos mokyklos, išmokti savo rašybos. Visi, kas nusimanote save neužtektinai mokant rašybos, siųskite mums savo raštus pataisyti arba kreipkitės į mus reikalaudami patarimo.

Už pataisymą rašto, nedidesnio 2 lakštų popierio imame 25 centai. Ir krasos ženkleliai siuntinėjimu. Adresas: Rašto Taisymo Biuras 15 Millbury St. Worcester, Mass.

Avienos sriuba.

Supiaustyk svara avienos (nevirintos) į mažus šmotelius ir viryk pusę valandos. Tada supiaustyk dvi bulves, dvi morkvas ir viena ar du cibuliu. Pridėk prie mėsos, užpilk vandeniu iki apsems ir viryk iki bus minkšta. Tada įmaišyk šaukštą tapiokos ir įdėk pipirų ir druskos pagal skonį. Kuomet tapioka bus išvirus, įpilk sriubą į torielkas ir padėk ant stalo. Del šios sriubos galima vartoti pigiausią avienu.

Lašiniai ir bulvės.

Nulupk ir supiaustyk užtektinai bulvių kad pripildytų du puoduku. Tada iškepk ant skaurados 4 šmotukus (riekutes) lašinių. Sudėk lašinius, bulves ir 1 supiaustyta cibulį į puodą, užpilk vandeniu ir leisk virti iki bulvės bus minkštos. Tada pridėk puskvortę pieno, truputį druskos ir pipirų ir vėl paviryk. Valgyk dar karštą. Šis surašas yra užtektinai del dviejų ypatų. Del 4-5, reikia visko dusyk tiek daryti.

Didelis Pridėckas prie "Am. Lietuvis"

Prasidės eiti nuo 1 d. Balandžio

Juokų ir Pasakų Skyrius

tikrai tik to dar prie "AMERIKOS LIETUVIO" truko.

Delto visu skaitytojų meldžiam atnaujinti prenumeratę ir plačiai pranešti tiems, kurie dar "Amerikos Lietuvis" neskaite, kad užsirašytų

PAJIEŠKOJIMAI. Draugijų Reikalai.

Pajieškau pusseserės Marės Giliutės- Kučinskienės; Judelių kaimo; Kalvarijos gmino ir pavieto. Suvalkų gub. Pirmiau gyvenyo New Yorke, jau 18 metų kaip Amerikoje. Ji pati ar pažįstami praneškite.
M. Giliutė
5 Hale st. Worcester, Mass.
11-13

Pajieškau švogerių Felikso Stanevičio ir Felikso Stulgio; iš Kauno gub. ir pav. Raudonės vals. Raudonėnų kaimo. 15 metų kaip Amerikoje, pirmiau gyvenyo Bostone, dabar nežinau kur. Meldžiu atsiliepti.
Ig. Mašlauskas,
127 Ashman st. New Haven, Conn.

Pajieškau Jono žemaičio iš Kauno gub. Vilkijos parap. Baudatono kaimo; 6 metai kaip Amerikoje. Pirmiau girdėjau, gyvenyo Moline, Ill. paskui išvažiavo į Chicago. Meldžiu atsiliepti.

B. Vilcinskis,
265 Second st. Elizabeth Port, N. J.

Pajieškau gero siuvėjo, mokerčio gerai siuti vyriškus rūbus, mokerstis nuo \$15.00 iki 18 ir daugiau į savaitę.
Ig. KLIMAS,
4 Sigel St. Worcester, Mass.

Pajieškau dviejų pusbrolių Andriaus Ribinsko ir Vinco Bartuškevičiaus; abu Aukštakalnių kaimo, Vilkaviško pav., Suvalkų gub., turiu svarbų reikalą.
Antanina Matusevičiūtė
45½ Ellsworth st. Worcester, Mass.

Pajieškau savo draugų ir pažįstamų iš Palepių kaim., Butrimonių vals., Trakų pav., Vilniaus gub. Taipgi ir kiti, kurie esate pažįstami, malonėkite atsiliepti.
Jonas Stefankevičius,
15 Millbury st. Worcester, Mass.

Pajieškau savo tėvo Kazimiero Masačio; girdėjau gyvenyo apie New Yorke. Jisai turi dešinės rankos nukirstus pirštus. Paėina nuo Kauno gub. Vėlonos vals., Pakalniškių kaimo. Kas pirmutinis praneš, gaus dovanų \$15.00.

A. K. Masaitis,
BOX 159, Westfield, Mass.

RESTAURANTAS ant parduomo. Žmogus su 400 dol. gali daryti gerą pramonę. Atsiliepti pas M. Paltanavičią,
15 Millbury st. Worcester, Mass.

DETROIT, MICH.
Lietuvių Literatūros ir Mokslo Draugija paėmė Amerikos Lietuvių už organą.

DRAUGIJOS VIRSININKAI:
Pirmininkas K. Abyshell,
293 Greeley ave.
pirm. pagalb. J. Tribulas
Užrašų Raštininkas
Jon. Vaitekunas, 204 Cardoni av.
Fin. Rašt. A. Stanislovaitis
Izdininkas M. Mazelis
Iždo globėjai: Juoz. Vaitekunas
ir A. Mitrikas.
Tvarkdarys J. Latonas.

Mėnesiniai susirinkimai laikomi kas pirmas nedėdienis kiekvieno mėnesio, antrą val. po pietų; svetainėje "Dom Polski." Ant Forest ir kamps Chene st. Net. Inter. ir Mokslo D. —ics nariai maino knygas kas antrą nedėdienį kožno mėnesio savam knygyne, po No. 293 Greeley av. tarpe 12-kos ir 3-ju po piet. Knygiai: F. Milickis ir B. Išganaitis; knyginio ižd. K. Jankus.

SHEBOYGAN, WIS.
Šv. Kazimiero Draugystės susirinkimas metinis esti 9 d. Balandžio, prasideda 12 val. diena, Bažnytinėje svetainėje. Mėnesiniai susirinkimai atsibuna kas antrą nedėlią kožno mėnesio.
Pirmininkas— Andrius Kudirke,
1121 Clara ave.
Sekretor. Juozas Auštrevičia,
1414 New York ave.

JEIGU SERGATE
Moteris užliangiom ligom, kurias neturit viltes išgydyti pas daktarus, —krcipkitės pas manes o busit užtikrintos sveikata. Aš gyduo taip pat ir vyrus
ONA KUPSTIENĖ
366 Millbury St.
Worcester Mass.

PARSIDUODA NAMAS.
3 familijų namas, electra, gasas, karštas vanduo, cemento sklepas. Visas įtaisymas naujausios mados. Prie parko; randos duoda \$576 į metus, perkasi ant 10 procento, prėkė \$5800 kas turi \$1200 pirks už keš (cash). Greitas pirkinis.
JOHN BUKOKAS
Real Estate Notarijušas
12½ Millbury st. Worcester.

Kuopni Vaistai ir užtikrintos GYDUOLĖS.

Mes esame importuotojais visokių vaistų ir galime pristatyti visados kuopniausius ir šviežiausius jumi vaistus. Pas mus galite gauti ir plačiai žinomas gyduoles Groblevskio kaip Zmejacznik, Rožių Balsamas ir visą eilę Severos gyduolių pas mus galite visada gauti.

Importuoti vaistai pas mus galima gauti. Musų kainos yra žemiausias.

Daktarų receptai geriausiai specialiskai sutaisomi

BREWER & CO.
56 FRONT STREET,
WORCESTER, MASS.

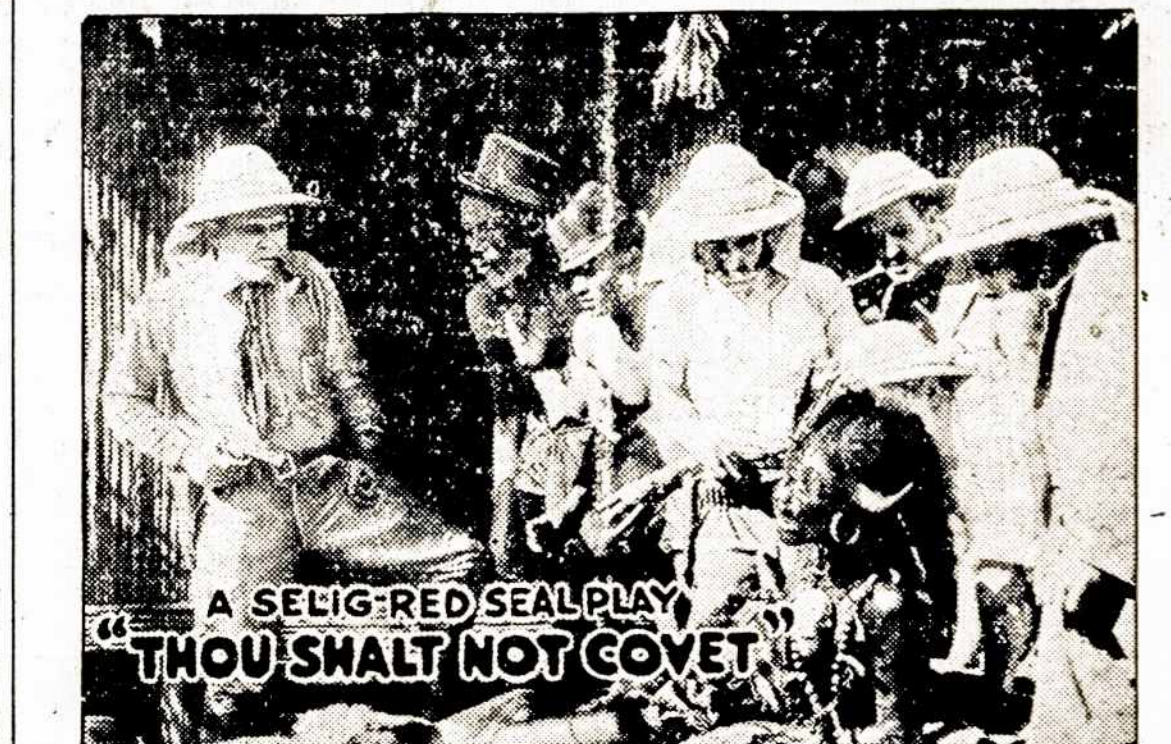
Užsakymai prisiųsti pačtu, greitai išpildomi.

IŠMOK VOKIŠKAI

Ką tik išėjo iš po spaudos pradinio pasimokinimo vokiškos kalbos. Išaiškinta raidės, daiktai pasaulės, šalis miestai, žmogus ir dalis jo kuno, giminės, užsiėmimai, namai, rakandai, valgiai, gerymai, drabužiai, metalai, gyvuliai, paukščiai, medžiai, vabalai, oras, laikas, tautos, budvardžiai, prievieksniai prielinksniai ir t.t. Pasi-kalbėjimai kelionėje, viešbutyje, krautuvejė, krasoje, restorante; Kaip pasirašyti savo laišką. Gal mokin-tis žodis po žodžio turėdamas laiko iš ko turėsi didelę naudą ateityje. Nusipirk dabar. Kaina tiktai 35 c.

M. Paltanavičia,
15 Millbury St.
Worcester, Mass.

BIJOU TEATRE 24 MILLBURY ST.

Ketverge 23 Dieną Kovo-March, 1916 m.
Bus rodoma puikus perstatymas

'Neñorėk Svetimo'

PENKIUOSE KRIJUOSE
kaip laivas nuskendo viduryje jurių ir žmonių gelbėjimas savo gyvasčių.
Kiekvenam verta pamatyti

Tikietas Tik - - - 5 Centai.

Juokai.

NELAIMĖ.

Kolei darbą aš turėjau, Dirbau kiek tiktai galėjau, Ir sportas didis buvau, Nes neblogai uždirbau.

Reteželis čysto aukso, Pirštinaitės šilko balto, O kepurė ant šalies — Kožnas sakė "molodiec."

Bet kada darbo nustoju, Visus centus išieškoju, Vargas suspaudė mane, Kai kad katiną maise.

Ziedus užstačiau pas žydą, Laikrodėlį pas kaimyną, Kitus daiktus brangesnius, Pardaviau už pinigus.

Dabar blogiau aš jaučiuosi, Nors po laikui griaudinuosi, Už tą ožį su barzda, Ką iki kelių ilga.

Nes jam vien tik dešimtuko Už nuskutimą pritruko, O man ir pastogės jau Brace, pritruko, matau. Misteris Pilypas.

EPIGRAMA.

Visados, — Kas daug turi, Tam du sykiu Dar tiek duos, — Ar tai garbės, Ar naudos.

Bet keistai Šiandien esti Mažaturiams Tie daiktai; Jų stovis Yra štai:

Jei likim's Mažai davė; Reik tikėti Jo akims,— Ir tą greitai Vėl atims.

Hocus Focus.

Nieko nereikia. Profesorius išėjęs pasivaikščioti, pamatė tarpe žaidžiančių vaikų, vieną jų mažesnę, kuris buvė "kareivių" — apsisaitęs panašiom drapanom ir su tam tikrais ginklais: šautuvu, kardu ir t.t. Priėjęs arčiau, užkalbino: — Juk tu per jaunas esi svajoti apie karę, vėlei savo tėtį leistum kariauti. — Sakai, tėtė? — tėsė vaikas, — tėtė karėje nieko nereikia, ba jį ir mama visuomet lengvai sukerta.

Kėblus padėjimas. Studentė Marcelė gulė.

SUTINUSIOS KOJOS. Ir skaudančios strienos paeina nuo ligos inkstų, uždegimo ar kitokį skausmą, užsialikymą šlapimo arba skausmingą šlapinimą, geltigę ir nesveikį viduriai umiai pereis vartojant Severos Gyduoles nuo Inkstų ir Kepenų (Severa's Kidney and Liver Remedy). Ta gyduolė yra labai naudinga vaikams, kurie nakčia susiilapina. p-nas Ad. Kraipovich iš Col-dale, Pa. parašė: "Aš patariu visiems vartoti Severos gyduolę kurie tik serga inkstu arba kepenų liga nes aš nuo jos išsigy-džiau." Prekė 50 c. ir \$1.00 vi-sose aptiekose. Reikaluk Se-veros gyduolę. Jeigu vietinėje aptiekoje ne gautum, tad kreip-kis šiuo antrašu: W. F. SEVERA CC. Cedar Rapids, Ia.

dama lovoj, išsiėmus iš po savo paduškos laikrodėlį, bėdavoja:

—Jau kvoteris lig aštuonių, o vis dar niekas neatėia manęs pribūdinti.. Ištik-rųjų pasivėluosiu į mokyklą, jeigu jie greitai neatėis.

LIETUVIAI IR LIETUVĖS! Jus žinote, kad žmogaus iš-vaizda tik tada buna graži, kada jis turi gražias ir tinkamas, pag-al savo miērą, drapanas. O pas Worcesterio lietuvius kaip tik to truko. Daugelis jaunų vy-rų ir merginų praleidžia didė-lius pinigus pasipuošimams, bet atsakančiai, kiek aš patėmėjau, nei vienas neturi pasiuto siuto. —Dėlto tai aš ir atidariau naują kraucystės šapą, kad papuošt Worcesterio jaunimą tinkamo-mis drapanomis, o ypač šiam sezonui.

Aš siuvu naujas, suprosinu ir pataisau senas drapanas, kaip vyrų, taip ir moterų ir daug pi-giaiu negu kiti kraučiai visame mieste, ir savo darbą gvarantuo ju.

K. GAGAS, 382 Millbury St. Worcester, Mass.

GERI DANTIS REIŠKIA GERĄ SVEIKATĄ.

Prižirome ir sutaisome DANTIS GERIAUSIAI. Ateikite DR. WILLIAM B. McDONALD DANTISTAS 154 Front St., Worcester, Mass.

Speciališka Nužeminta Kaina Vyriško Laikrodėlio Tik \$9.75

Čia parduodame gražiausius ir drūciausius laikrodėlius. Pirk nuo mus visada busite užganėdinti. Taisome visokius laikrodėlius, darba savo gvarantuojame. Laikrodžiai, brangūs akmenis gaunami pas mus. FRANK E. LEKBERG, 534 Main St., Worcester, Mass.

KNYGELĖ SUSIRINKIMŲ VEDIMUL.

Antru kartu perspaudėm knygutę kaip apsieiti susi-rinkimuose pagal parlamen-tariškas tiesas. Jeigu prigū-li į draugiją nusipirk šitą knygutę tai mažiau sukelsi barnių tik 5 c. ir pora centų prisiuntimas.

AMERIKOS LIETUVIO Agentas J. MIERNIKAS 221 Ames St. Montello, Mass.

Geriausios Gyduolės nuo Reumatizmo DR. HENDERSONS HERB PIGULKOS

Kas kenčia nuo reumatizmo gali bu-ti sveiki vartodami šitas gyduoles. Tik \$1.00 už bakiuką gaunama pas M. PALTANA VIČIA, 15 Millburp St., Worcester, Mass.

JOHN CHERNIUS. Lietuviškas Fotografistas.

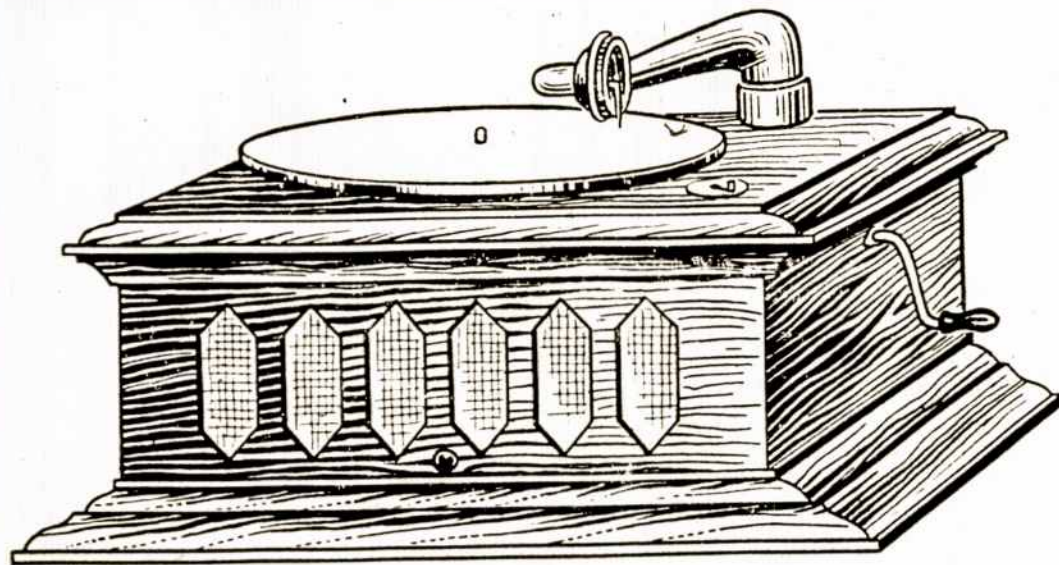

Atliekame darbą gražiai, pigiai ir greitai. Nutraukiame pag-rabus stubose. Malevojam didelius paveikslus visokiom maliavom už žemi-ausią prekę. Turime visokių fremų dėl paveikslų ir spilkų visokio didumo. Prisiejęs reikalui nepamirškite lietuvio.

24 Millbury St., Worcester. Tel. Park 2264 W

Pirk Grafoną Pas Mus

Štai katalogas galite pasirinkti. Puikiausios mašinos už pigiausių mokesčių "Amerikos Lietuvio" skaitytojams. Nieko nėra gražesnio ir praklišenio, kaip turėti gerą muziką savo namuose.

No 1. BIRUTĖ, su puse tuzino rekordų tik - - - 15 dol.

No. 1. Puiki mašima su triuba kurios paveikslas čia nėra po var-du VYTAUTO TRIMITORIUS, labai garsus, su puse tuzino re-kordų tik - - - 25 dol.

No. 2. BIRUTĖ, su puse tuzino rekordų tik - - - - 25 dol.

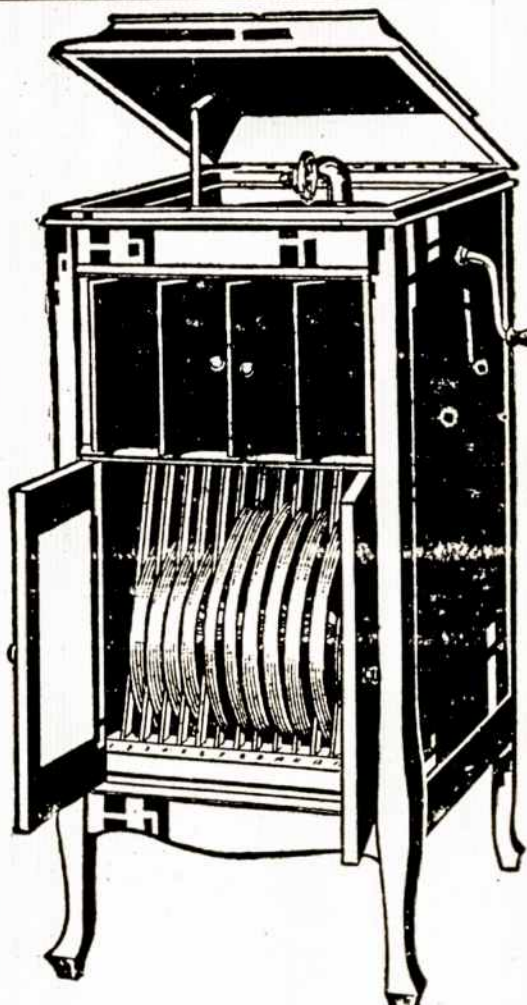

No. 3. BIRUTĖ, kabinetas duoda labai puikų balsą, padėjimas rekordų ir stalties, viskas užrakinama, su puse tuzino rekordų tik - - - - 55 dol.

COLUMBIA FEVORITE Duoda labai švelnų ir mabonų balbą Kaina - - 50 dol.

NORITE PIRKTI BRAN-GIASIŲ MAŠINŲ, MALO-NĖKITE PRANEŠTI MUMS. PIRKITE NUO MUS, O NIEKAD NESIGRIAUDIN-SITE IR BUSITE MUSŲ DRAUGAIS.

COLUMBIA KABINETAS labai gražaus juodo medžio, gražiai sutaisytas padėjimas ir balsas labai gražus - - - - 75 dc

M. PALTANA VIČIA 15 Millbury St., Worcester, Mass.

AGENTŲ ATYDAI.

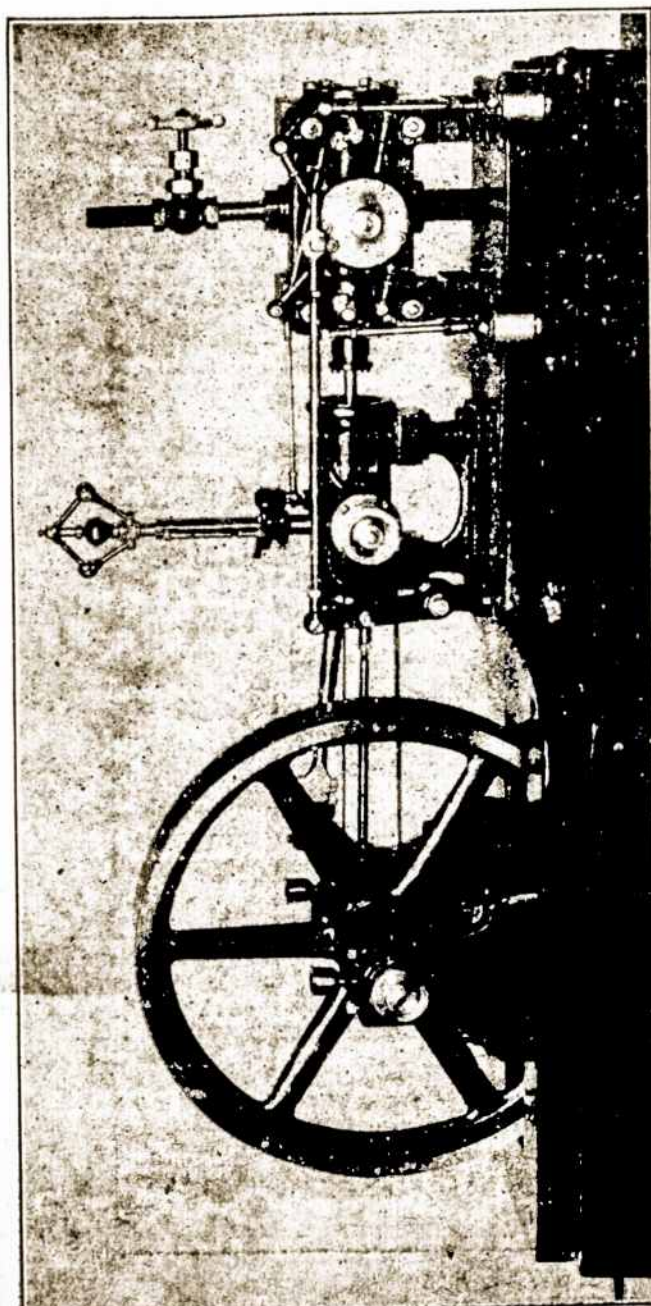
Nauja knyga rusams mo-kintis anglišką kalbą parsi-duoda po 25 c. Geras nuo-šimtis pardavėjams, kur ru-sų randasi, galima pa-luoti. Reikalaukite pas mus. M. Paltanavičia, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Tel. Cedar 2404 DR. F. B. PUSKUNIGIS 17 Millbury St. Worcester Mass. Priima ligonius sekanciose val- nuo 8 iki 11 prieš piet. nuo 1 iki 3 po piet. nuo 7 iki 9 vakare.

"ATEITI!"

"ATEITIS" išėina 3 kartus į savai-tę: Utarninkais, Ketvergais ir Suba-tomis ir darbo žmonėms pilnai atsto-tja dienraštį. "ATEITIS" eidama 3 kartus į sa-vaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje. "ATEITIS" yra vedama gabijų re-daktorių, kuriai sandarbininkauja vi-sa eilė įžymiausių lietuvių rašytojų. "ATEITIES" kaina tik \$2.50 me-tams ir \$1.50 pusei metų. Į užrube-žį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintiems "Ateiti!" pamatyti, vie-ną numerį siunčiame dykai. Adresas: ATEITIS PUBLISHING CO., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

MASS. INDŽINIERIŠKA MOKSLAINĖ.

Pagerink savo supratimą, pasiek geru indžinierium, dabar kle-sa renkama, gali mokintis dienomis arba vakarais. Mokslas yra praktiškas ant vietos visi įrankiniai, kur gali savo rankom išardyti indžinimus, juos sustatyti ir gauti pilną supratimą. Mokymame pakol negauname valdžios laisvųjų išlygos lengvos. Vyrat nepamirškite!

26 Austin Street, Worcester, Mass.

Jeigu nori pajieškoti savo giminių karės išblaškytu, prisiusk 15c. gausi gramatą pusiau vokiškai, pusiau lie-tuviškai ir blankas su kon-vertais į komitetus Tilžės ir Petrogrado. Siunčiant gramatą nereik registruoti. M. Paltanavičia, 15 Millbury St. Worcester, Mass.

GERA PROGA.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdary-ta) . . . . . \$ 1.00 Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo . . . . . 15c Naujas Budas mokytis ra-šyti be mokytojo. . . . . 10c Aritmetika mokymuisi rokundy, su paveiksiais (ap-laryta) . . . . . 35c Viso \$ 1.60

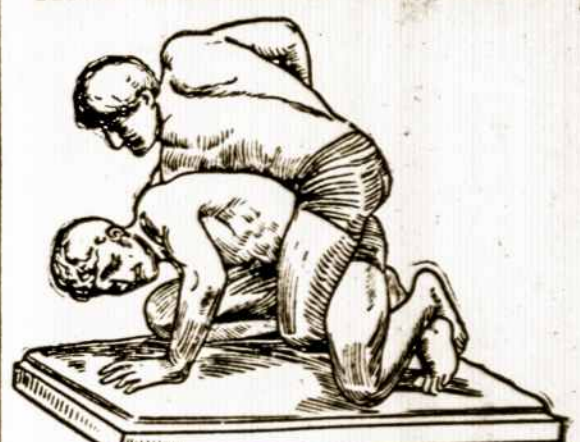
Kas atsiųs iškirpes šitą ap-garsinimą iš "Amerikos Lietu-vio" ir \$ 1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pi-giau.

P. MIKOLAINIS Box 62 New York City

MUSŲ metodų išmoksimas jus an-gli kalbą labai trumpame laike, juo name arba kliause dienomis bei vakarais. Rašyk asistinkim, Dovesai American School of Languages 731 W. 18th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

D. A. POSILIS Agentas Amerikos Lietuvio 28 Connerton st. New Britain, Conn. Užrašinėja Amerikos Lietuvį New Britaine ir apeliinkėse.

DIDELA PROGA DEL VYRU NUSILPNEJISIU ANT LYTISKU ORGANU

Prisilaukite mums tik 50c. Nusilpnėjie ant lytiskų organų vyrų, kaip tai nerū, pakils išgyditi ant vira-dos per vartojimą gyduoliu NOVO. Tai yra, galima pasiekti, eudane gyduolė, kurios išgydo, juo tūkstančius vyrų ser-gančių ant lytiskų organų, kad ken-tia joms betvarkė nerū, kad nustoit vyriškuma, kad este nusilpnėjusiam padėjime, šaltos raišos arba kojos, gūvo-sėdėjimai, užkėlimai viduriu, neviriš-kiškis skilvio, inkstu liga arba kitos ligos pusles, nemidius sapnai, balne sutiktū žmonius, kaip tai daro nekuri, pakiste išgyditi per vartojimą gyduoliu NOVO. Gyduoles tas i trumpa laika padaris jus sveikais, tvirtais ir laimingais, tada gi galims bus naujuotis gyvenimui ir ypatingiems. Del atydos, idant pertikinti jus apie tai kad NOVO gyduoles ta padaris, išsiunčiam jums DVKAI komplekšią kursą tu gyduoliu, užtektinai ant 15 dienu, kada gi prisilaukite mums savo antrašę ir pavarde, taip gi sykiu 50c krauso ženkle-les arba sidabru del apmokėjima lieša persuntinima. Malonokite atkreipti aty-dą ant to, kad tai nėra maža dežute, bet komplekškas kursas išgydymui, užtekti-nai ant 15 dienu, labai tanku yra užtekti-nai išgydymui. Ta proga yra vien svarbia ant trumpa laika Rašokite mums neitidlokite, taip-gi praneškite kokiam laikrašči skilite ta apgarsinimą ir mes išsiunčiam jums tuos tuos gyduoles. NOVO COMPANY, Dept. 41, Box 4000, Philadelphia, Pa.

J. Dirsas ir K. Konopka 160 ir 162 Water Street, WORCESTER, MASS.

Puikiausia Užeiga pakeliamam ir kiekvienam lietuviui gerai užteiti. Alutis gardus, Snapie-lis smarnus, Vynas Cigarai nesuskai-tomam pasirinkime. Nepamirškite!

VERNON TEATRAS

VERNON SQUARE PO NAUJU PRIZIURETOJU 8 PERMAINŲ PARODA rodoma kožna dieną. Gera muzika. Tiktai 5 Centai Visiem.

S. L. A. Prieğlaudos Namu Fondui Dovana "AMERIKA"

Didžiausias šaltinis visokių informacijų, rinkinys įvairių faktų, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir j čion atkeliaujantiems lietuviams.

Knyga Didelio Formato 288 Puslapių, KAINA 75 CENTAL.

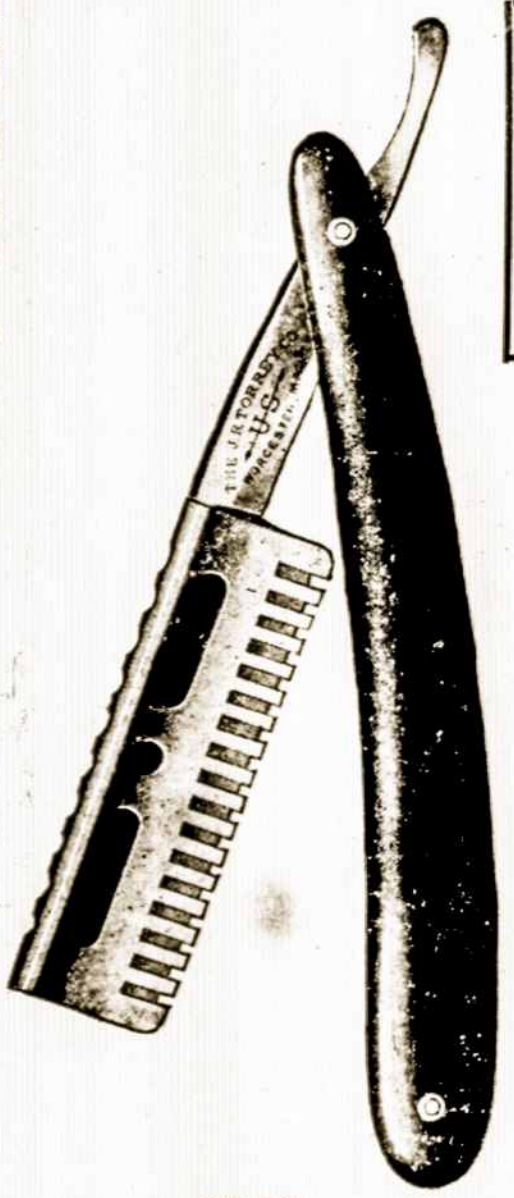
Reikalaudami, kreipkitės šituo adresu: A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis. "DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lau-ko, apie uaijas, apie darbininkų judėjimą. "DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymų, rašytų pačių darbininkų. "DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingėidžiausias at-sitikimus. "DARBININKAS" visuomet turi smazių, gražių eilių, dailių vaizdelių ir apysakėlių. "DARBININKAS" visuomet turi Viso to, kas darbi-ninkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama. "DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygelii, ku-riuos dailumu, gražumu, turiningumu, pigumu vir-šija visas išleistuves. Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius. Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsisakant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c. Adresas: "DARBININKAS" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

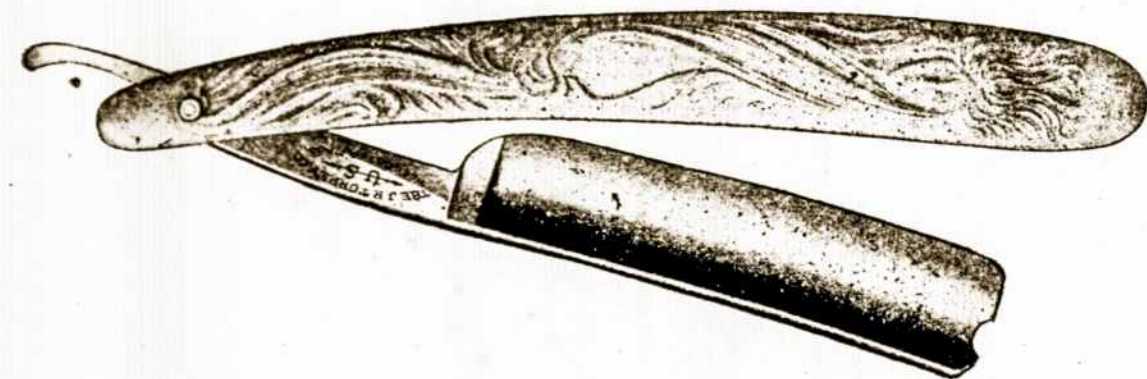

Torrey Gvarantuotos Britvos

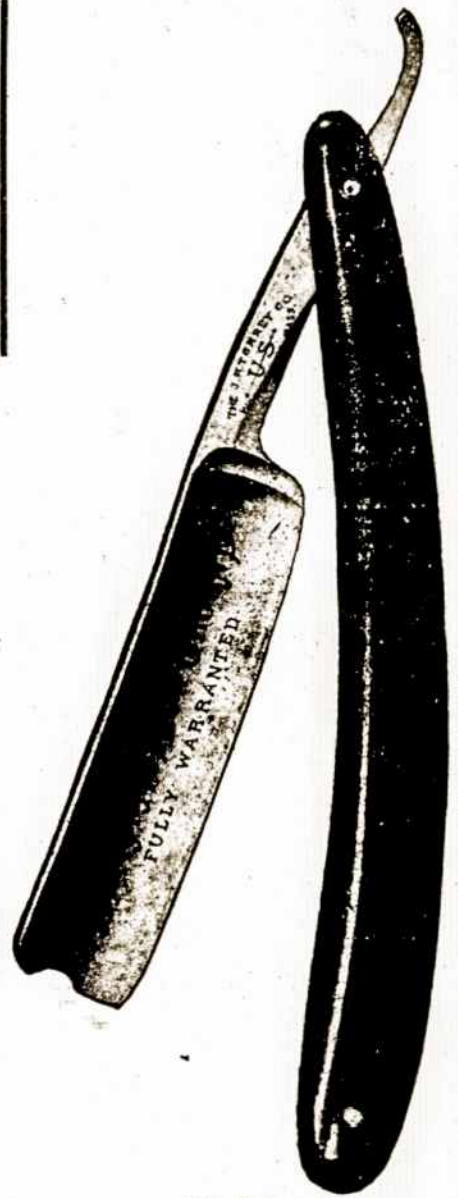

\$2.00

Kas norite gero skustuvo pirkite nuo mūsų čionai parodytas. Jus galite gauti dovanų šituos skustuvus, prikabindami naujus skaitytuos "AMERIKOS LIETUVIUI".

\$2.25

\$1.50

M. Paltanavičia,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

HOTEL VERNON

Prop. M. Mc. CADY

Puikiausias hotelis vietoje Lietuvių apgyventoj.

VERNON SQUARE,
WORCESTER, : : MASS.

TURKIŠKOS MAUDY- NĖS.

Puiki vieta išsimaudyti su paru po bėgančių vandeniu ir loviuose. Atdara kiekvieną dieną nuo ryto iki velam vakarui. Seredoje moterų diena. Mokestis labai žema.

Turkish Baths, 3 Ledge St., Worcester, Mass.

Vienintelė Lietuviška Krautuvė,

kuri parduoda visokius vaikus-fruts cukerkas, ledinę smetoną ice cream.

Visokius minkštus gėrimus, cigarus, cigaretes ir tabaką ice cream.

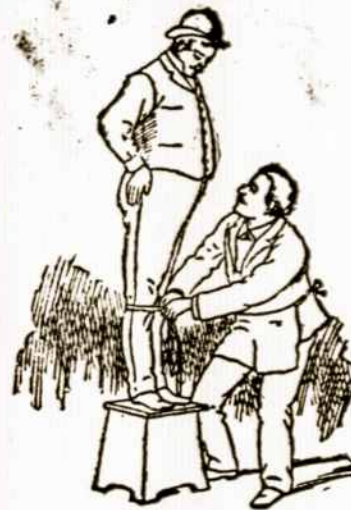
Baliams, vestuvėms, krikštynoms pristatom į namus. Nepamirškite!

A. ABRAITIS,

85 Millbury St., Worcester, Mass.

Siutus ir kitokius rubus

DUOKIT PASIUT MUMS!

Užtikrinam kad Jus sučėdysite pinigų ir turėsite gražius rubus. Mes imam materiją iš gerųjų firmų ir primieruojam rubą pagal žmogų, todėl nesudarko žmogaus išveizdos ir buna tvirtesni.

GERUS VYRAMS SIUTUS IR OVERKOTUS PIGIAUSIAI GERAI PASIUAVAM.

Mūsų firma randasi New Yorke ir Paryžiuje todėl mes greičiau gaunam visokias naujausias formas.

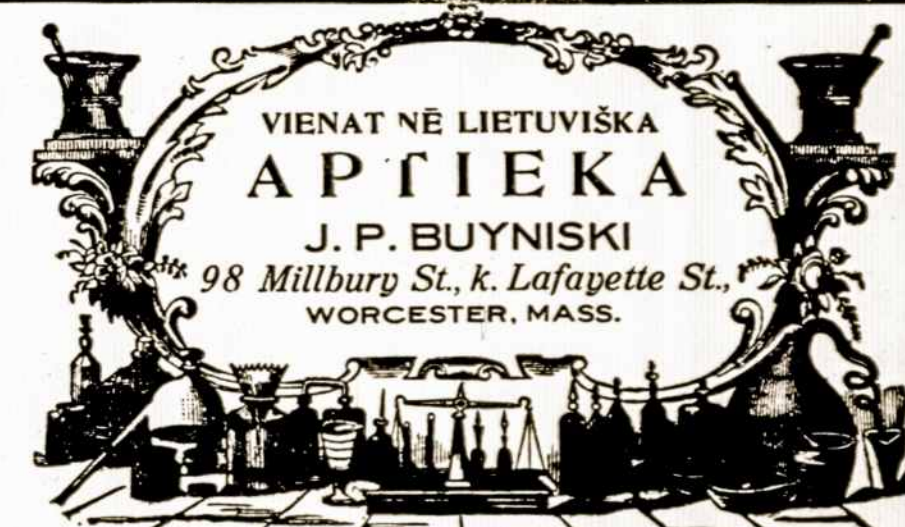
JEIGU NORITE TŪRET GERUS RUBUS PIGEL, TAD ATEIKIT PAS MUS.

Taipgi išvalom ir išprosinam visokias Vyru ir Moterų drapanas. Tikras Jūsų brolis lietuvis

E. G. KLIMAS,

4 SIGEL STREET

WORCESTER, MASS.

VENAT NĖ LIETUVIŠKA
APTEIKA
J. P. BUYNISKI
98 Millbury St., k. Lafayette St.,
WORCESTER, MASS.

PETRAS CIVINSKAS

GRABORIUS

Parsamdo karietas dėl vestuvių ir laidotuvių, perka ir parduoda namus

TEL. PARK 3563-J

411 MILLBURY ST., WORCESTER, : MASS.

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

"DRAUGAS"

"DRAUGO" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuviai veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoj \$2.00 metams. \$1.00 pusei metų.
Kitose šalyse \$3.00 met. \$1.50 pusei metų.

Pažiūrėjimui siunčiamas vienas numeris yeltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.,

1800 W. 46th St., CHICAGO, ILL.

NAUJA KNYGA

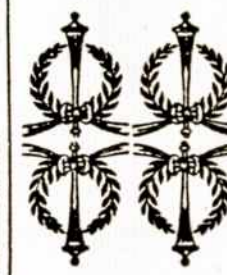
"VALKATA"

Ką tik išėjo iš spaudos. Tai yra labai puikus dramatiškas veikalas, kuris turi visiem patikti. Šį veikalą siulom teatru lošėjim, po 35 c. už ekzemplorių.

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury St., Worcester, Mass.

VIETA DARYMO

ICE CREAM.

Darome geriausia Ledinę Smetoną, duodame specialiai nužeminta prekę, dėl vestuvių, balių, piknikų ir visokių pasilinksminimų.

KALASHILAN

147 Green St., Worcester, Mass.
Tel. Park 2847.

VINCAS CESNA ir J. KIELE

Veža anglis ir malkas visiem. Perkrausto žmones ir atlieka visokius darbus su arkliais.

441 Millbury St., Worcester.
Tel. Park 3563-W

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvijai bei Amerikoj VIENYBE LIETUVINKU

Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą slunčiam ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. X.

ŽUVŲ RINKA

Šviežiausias žuvis, oisterius, klemusus, vėžiūsi, taipgi marinavotus galima gauti kenes.

Tyras Cod Liver aliejus ir gyvi vėžiai ant pardavimo žmonėms ir krautuvėms.
Sullivans Vernon Sq. Fish Market

KUR BEGI JONUK?

—Aš bėgu į Conlins čeverykų krautuvę.

10 Vernon Square.
Tę parduoda gerus čeverykus.

Milžiniška Kostumeriška Kriaučių Dirbtuvė ir Drapanų Krautuvė.

J. Vaitkevičia

Siuvame vyriškas ir moteriškas drapanas

J. Davidonis

Valome, prosiname, taisome ir atnaujiname senas. Reinkotus darome ant užsakymų. Parduodame visokias gatavas drapanas. Kviečiame brolius ir seseris, su drapanų reikalais kreiptis pas mus. Mes siuvame pagal naujausias madas. Darbą atliekame greitai ir gvarantuojame. Kviečiame visus pas mus lankytis, o užtikrinam, kad busite užgančinti

J. VAITKEVICIA & CO.,

201 Millbury St., Worcester, Mass.

Skaityk ir ISITĖMYK!

Kas mėnesis jus išmokate didelius pinigus už randas. Mokant tik po \$11.00 ant mėnesio por 15 metų, priskaitant procentus išsimoka \$3,072.14c. ar negeriau už tuos pinigus įgyti savą namą, kuris visuomet nešų jums pelną.

Ar jus girdėjote, kad nuo savo pinigų galima turėti 50 nuošimtį pelno? Užeikite, aš jums prirodysiu.

Aš turiu daugyde namų įvairiuose kraštuose miesto, kuriuos galima pirkti su mažu inėsimu—200 dol. ar kiek daugiau. Dabar, laike žemos, namų ir žemės kainos labai žemos, bet atėjus pavasarui kainos pakyls, o tada su mažais pinigais nebus galima nupirkti. Pas mane galima pasirinkti kokią tik norite stubą, farmą arba žemės. Patarnauju visuomet teisingai, patarimus suteikiu už dyką. Patarnauju už tluomčiu visuose reikaluose. Skolinu pinigus ent morgečių.

A. BLAŽYS,
REAL ESTATE AGENTURA
13 Millbury Street.

"Geležiniai Nagai"

Labai puiki pasaka eis per "Amerikos Lietuvį" nuo 1 d. Balandžio, kiekvienas mylės skaityti.

Tos Pasakos Paveikslai bus rodomi

Bijou Teatre, 24 Millbury St.

Kiekviena Seređą per 14 Sąvaičių.